كتاب ابن لقمان

المجتمع الإسرائيلى كأنك تراه

عندما أبقى وحدى

باللغتين العربية والعبرية

الشاعرة الإسرائيلية

حاموطال بار يوسيف

ترجمة البروفسور / نعيم عرايدى

حموتال بار يوسيف
חמוטל בר יוסף

علكة

مختارات شعرية
מסטיק מבחר שירים

ترجمة وتحرير – نعيم عرايدي
תירגם-נעים עריידי

תוכן העניינים

יונה
שיר ישן ו-12 הרהורים על יונה
מסטיק
ירושלים
תהיה לנו מדינה
ארץ כחושה ונחושה
המלכים
כוח
הוי, ארצי
לידים
בשעה זו
בשדה
חלון
ישר
לפני
דיאלוג
במשא ומתן
העז
הקול
פה
גלגלי ההיסטוריה
מעשה
התנים
שלושה שירי שלום
שני שירי ערב שבת
עידן הפלפונים
עלה מפלס הכינרת

כשאני נשארת לבד
בשעה ארבע וחצי
אם תעמוד על ההר
חיק
כמו שמוותרים
המקום הכואב

יוֹנָה

כַּאֲשֶׁר תִּשָּׁמַע מִן הֶהָרִים צְפִירַת הֲפוּגָה
אֶפְרַח מִן הַצֹּהַר
לִנְחוֹת עַל צַמֶּרֶת הֶחָרוּב הָרִאשׁוֹן.
רֵיחַ זַכְרוּתוֹ יַפְרִיחַ מִמֶּנִּי לְשָׁעָה קַלָּה
תּוֹלְדוֹת קִנִּים הֲרוּסִים וְגוֹזָלִים מְנֻפָּצִים
אַחַר-כָּךְ אָשׁוּב לְחַבֵּר אַגָּדוֹת עַל עֲצֵי זַיִת.

حمامة

عندما تنطلقُ من الجبال صفّارةُ الهدنة
أطيرُ من الكوّة
لأحطَّ على ذؤابةِ الخرّوبة الأولى
رائحةِ الفحولة تغيّب عني للحظة
تاريخَ الأعشاش المهجورة والزغاليل الممزّقةَ
بعدها أعود وأُبدع حكايا عن شجر الزيتون.

שִׁיר יָשָׁן ו-12 הִרְהוּרִים עַל יוֹנָה

יוֹנָה פְּרוּעָה פְּעוּרַת מַקּוֹר בְּיוֹם שָׁרָב
לְיַד שְׁיָרֵי הַבָּשָׂר שֶׁהוֹתִיר הַכֶּלֶב.
מְנַקֶּרֶת, מְקַרְקֶרֶת, עִם נְמַלִּים
נִצָּה כְּאַחַד הַנִּצִּים.

1
הָיִית מַקְסִימָה
כְּשֶׁהָיוּ לָךְ רִיסִים רוֹטְטִים
וְצַוָּאר עָנֹג
וְכֵלֵךְ נֶחְפֵּית בְּכֶסֶף
תָּמִים.

2
הָיִית מֵעִקָּרֵךְ מַלְאָךְ?
נֹחַ כַּךְ
בְּיָד חוֹלֶמֶת
לְהַפְרִיחַ
שָׁלוֹם שָׁלוֹם.
לָמָה רָצִית אַתְּ לָצֵאת מֵהַצֹּהַר?
רָצִית לְהָבִיא הַבַּיְתָה עִטּוּר?
מָשְׁכָה אוֹתָךְ הַשְּׁמָמָה הַכְּחַלְחָלָה
שֶׁנִּרְאֲתָה כְּמוֹ טֹהַר?
הִתְחַשֵּׁק לָךְ לְהִתְעַלֵּף מִמֻּחְלָטוּת?

3
עוֹרֵךְ לָבָן מִדַּי.
הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם
תְּלַטֵּף אוֹתָךְ יוֹם שָׁלֵם.
שָׁבוּעַ לֹא תּוּכְלִי לִישׁוֹן מֵהַכְּוִיּוֹת.

4

שְׁנַיִם שְׁנַיִם יָצְאוּ מִן הַתֵּבָה
מְמַצְמְצִים.
לֹא מִיָּד הִתְחִילוּ לִטְרֹף.

5

הוֹכַחְתְּ שֶׁהַמַּבּוּל לֹא חִסֵּל אֶת שָׁרְשֵׁי הַזֵּיתִים.
עָמֹק יוֹתֵר בָּאֲדָמָה הַזֹּאת שֹׁרֶשׁ הָרַע.
עַל אֵיזֶה תַּפּוּחַ סְדוֹם אַתְּ עוֹשָׂה אַהֲבָה?
עַל מַה אַתְּ בּוֹנָה?

6

לִבְנוֹת קֵן
לִשְׁמֹר עַל הַגּוֹזָלִים
מֵאֹחַ
מִנֵּץ
מִרוּחַ בָּעֵץ
מֵהַבָּרָק
מֵהַדְּבוֹרָה
מֵעַיִן-הָרַע
מִמַּגֵּפָה
מִמַּכַּת בְּכוֹרוֹת
מִמָּוֶת בַּמִּלְחָמָה
מִיּוֹנִים אֲחֵרוֹת
מֵאֲחֵיהֶם הַגּוֹזָלִים
וּמֵעַצְמָם.

7

וְהָאָרֶץ מְלֵאָה נְמָלִים
שְׁחוֹרוֹת, לְבָנוֹת וְכוֹתְבוֹת,
מֵהֶן מְעוֹפְפוֹת וּמֵהֶן בּוֹנוֹת קִנִּים.
הִכָּנְסִי, יִפְרְשׂוּ עָלַיִךְ כָּנָף,
לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂיחָתָן הָעוֹקְצָנִית

לִמְצֹא מִשְׁפָּחָה.

8

תִּסְפְּרִי כַּמָּה נִשְׁאֲרוּ לָךְ בַּבַּיִת.
תלְמְדִי לִצְרֹחַ.
תִּרְצִי לִנְקֹם.
גְּרוֹנֵךְ יִתְחַזֵּק וְיִתְקַשֵּׁחַ.
קוֹלֵךְ יִתְעַבֶּה.

9

סִפְּרוּ שֶׁשָּׁמְרָה עַל הוֹפָעָה יוֹנִית
גַּם בַּחֲדַר הַמִּיּוּן, לַמְרוֹת
הַהַקְרָנוֹת, הַחֲדִירוֹת וְכָל זֶה.
אֲחֵרִים סִפְּרוּ עַל שְׁאָגוֹת
דַּוְקָא כְּשֶׁהַטִּפּוּל נִגְמַר.

10

תֵּצְאִי כְּבָר מֵעַצְמֵךְ, יוֹנָה מְפֻנֶּקֶת!
תִּהְיִי מְקוֹרִית דּוֹקֶרֶת.
תִּרְקְדִי בַּקֶּצֶב הֶחָדָשׁ!
תִּתְלַכְּדִי עִם כֹּחַ מְנַחֵם!
תַּצְבִּיעִי עִם הָרֹאשׁ אֶל הַקִּיר
כַּךְ
לִמְדוּ אוֹתָךְ לִסְמֹךְ רַק עַל הַטֵּרוּף.

11

וְעַכְשָׁו תִּפְתְּחִי אֶת הַטֶּלֶוִיזְיָה:
נָשִׁים מִכָּל הָעוֹלָם מְגַנּוֹת אוֹתָךְ
צוֹעֲקוֹת "עַרַבִּיֶּה פַּלַסְתִּין" בִּלְהָקָה.
הֵן צְעִירוֹת וִיפוֹת-נֶפֶשׁ מִמֵּךְ.
אַתְּ שָׁם, כְּמוֹ בְּמַרְאָה דּוֹבֶרֶת,
נוֹאֶמֶת עַל שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּקוֹל צָרוּד

מְנַקֶּרֶת, מְקַרְקֶרֶת, נִצָּה כְּאַחַד הַנִּצִּים.

12
מָתַי יָשַׁבְתִּי עַל הַמַּדְרֵגוֹת הַחֲמִימוֹת בָּרוּחַ,
הָאֲוִיר הָיָה מָלֵא זַרְעוֹנֵי סַבְיוֹנִים,
הַכֶּלֶב רוֹבֵץ לְצִדִּי שָׂבֵעַ וּמְלֻטָּף,
יוֹנָה פְּרוּעָה, פְּעוּרַת מַקּוֹר
מְזִיזָה בְּמַקּוֹרָהּ אֶת צַלַּחַת הַפַּח
קְרוֹבָה אֵלַי מְאֹד.

نشيد قديم و12 تأمّلاً في الحمامة

حمامة مهملة فاغرة منقارها في يوم
خماسيني
قرب بقايا من اللحم التي تركها الكلب.
تنقر وتقرقر, مع النمل
تخاصم ككل الصقور

-1
كُنت فاتنةًً
عندما كانت لكِ اهدابٌ مرتجفةٌ

وعنقٌ غضٍ
وكنتِ مجلّلةً بالأبيض
الناصع.

-2
هل كُنتِ في الأساس ملاكًا ؟
هذا مريح
بيدٍ حالمةٍ
تبعثين
شاراتِ السلام .
لماذا أردتِ الخروجَ من الكُوَّةِ ؟
هل أردتِ العودة للمنزل بالأوسمةِ ؟

أم شدَّتكِ الوحشةُ الزرقاءُ
التي بانت بمنتهى النقاء ؟
أم كانت لكِ رغبةٌ للغيبوبةِ من المطْلق ؟

-3
جسدكِ أبيض للغاية .
شمس أورشليم
داعبتكِ طوال النهار .
سوف تمتنعين عن النوم أسبوعًا من الحروق .

-4
زوجا بعد زوج خرجوا من السفينة

وهم يرمشون .
لم يبدأوا في الحال بالافتراس

-5
أثبتّ أن الطوفان لم يقتلع جذور الزيتون .
عميقة في الأرض جذور الشرّ .
على أيّ حماض تمارسين العشق ؟
على ماذا تبنين ؟

-6
أنْ تُعشّشي
أن تحافظي على الزغاليل
من البوم
من الصقر
من الريح في الشجر
من البرق
من النحل
من العين
من الوباء
من ضربة البواكير
من الموت في الحرب
من الحمام الغريب
من الاخوة
ومن شرّ أنفسهم .

-7
والأرض مليئة بالنمل
الأسود , والأبيض الكاتب,
منها الطيار ومنها بانيات الأعشاش .
أدخلي, يفرشون عليك الجناح

كي تشاركي بالحديث اللاسع
كي تجدي عائلة .

-8
عُدّي كم بقيَ لكِ في البيت .
تعلّمي الصراخ
ارغبي للانتقام .
حنجرتكِ ستقوى وتقسو
صوتك سيمتليء

-9
قالوا انها حافظت على مظهرالحمامة
حتى في غرفة الطوارئ , بالرغم
من الاشعاعات والاختراقات وغيرها .
آخرون تحدّثوا عن الزعق
بعد انتهاء العلاج .

-10
اخرجي من ذاتكِ أيتها الحمامة المدلّلة !
كوني حقيقية واخزة .
أرقصي على الإيقاع الجديد !
اتّحدي مع قوّة معزّية !
شاوري براسكِ تجاه الحائط
كذلك
علموّك الاعتماد على الجنون .

-11
والآن شغِّلي التلفاز :
نساء من كل العالم يشجبونكِ
يصرخون ” فلسطين...ة ”
إنهن أكثر منك شباباً ورقّةً،
أنتِ هناك، كأنكِ تكلمين المرآة ،
تتحدثين عن السلام والمحبّة بصوت مبحوح
تنقرين تقرقرين تخاصمين كالصقور .

-12
متى جلستُ على الأدراج الساخنة في الريح ،
كان الهواء مشبعاً بحبيبات زهور الربيع ،

والكلب يربض قربي شبعاً راضياً،
حمامة شعثة المنقار
تحرّك بمنقارها غطاء الدلو
قريبة جداً منّي .

וָרֹד

בַּעֲרֵמַת הַסְּמַרְטוּטִים בַּשּׁוּק צָעַקְתִּי לוֹ שָׁלוֹם מֵאָז,
וָרֹד לֹא שֶׁלִּי, מְנַסֶּה לְהִתְלַבֵּשׁ עָלַי,
שֶׁמִּכְנְסֵי הִתְעַמְּלוּת כְּחֻלִּים נְפֻחִים
מֻלְחָמִים מִתַּחַת לְעוֹרִי.

הָוָרֹד שֶׁל הַתִּלְבֹּשֶׁת אֲחִידָה בְּבֵית סֵפֶר לְבָנוֹת עַרְבִיּוֹת
מֵהַחַלּוֹן שֶׁל אוֹטוֹבּוּס דְּרוֹם יְהוּדָה צָעַק לִי שִׂמְחָה לֹא שֶׁלִּי
הִכְנִיס לִי אוֹתָהּ כְּמוֹ מַסְטִיק מִפֶּה לְפֶה.

אֲבָנִים לֹא בָּלַעְתִּי.
בִּתִּי צָחֲקָה וְהִפְנְתָה פָּנֶיהָ מִמֶּנִּי
כְּאִלּוּ הֶרְאֵיתִי לָהּ גִּדּוּל וָרֹד בְּתוֹךְ גְּרוֹנִי.

وردي

على كومة الخراق في السوق ناديته للتحيّة
ومن حينه الورديّ ليس لي ،يحاول أن يلبسني ،
سروال الرياضة الأزرق المنتفخ
ملتصق على جسدي .

ورديٌّ اللباس الموحّد في مدرسة عربية للإناث
ناداني من شباك الحافلة جنوبا بفرحةٍ ليست لي
ادخلها كالعلكة بالفم إلى الفم.

لم أبتلع الحجارة.
ابنتي ضحكت وأبعدت وِجهها عني
كأني كشفت لها عن ورمٍ في حنجرتي.

הַרְאֵה לִי

הַרְאֵה לִי שׁוּב אוֹתָן הַתְּמוּנוֹת

שֶׁל אֲנָשִׁים בִּמְכוֹנִית סְגוּרָה.
אֲנִי צְרִיכָה לִהְיוֹת מוּכָנָה.
עֵינַיִם שֶׁל יֶלֶד מִתְבּוֹנֵן בְּפָנִים מְרֻסָּקוֹת שֶׁל אָחִיו הַרְאֵה לִי.
אַל תְּכַסֶּה עֲרֵמַת גְּוִיּוֹת חֲרוּכוֹת.
אֲנִי צְרִיכָה לִהְיוֹת מוּכָנָה.
לֹא בַּחֲלוֹמוֹת, לֹא לִפְנֵי הַשֵּׁנָה,
כְּמוֹ שֶׁהָיִיתִי נֶהֱרֶגֶת עִם אָחִי בַּמִּלְחָמָה הַהִיא,
לַיְלָה לַיְלָה קְרָבַי מוּקָאִים מִבִּטְנִי
רְמָשִׂים מְדַגְדְּגִים בָּהֶם
וְקוֹלִי מְשֻׁתָּק.
הַרְאֵה לִי בְּהַקִּיץ, בַּטֶּלֶוִיזְיָה,
אֵיךְ אוֹמֵר אָב קִפְצִי מֵהַחַלּוֹן וְרוּצִי.
אֵיךְ אָדָם אֶקְדַּח אוֹיֵב אָחַז.
הַרְאֵה לִי אֶת זֶה שׁוּב.
אֲנִי צְרִיכָה לִהְיוֹת מוּכָנָה.

أَرني

أرنِي الصُور ذاتها ثانيةً
صُور الناس في الحافلة المغلقة.
إريد أن أكون جاهزة.
إرني عينيّ طفلٍ يتأمل وجهَ أخيه المحطّم
اريد أن أكون جاهزة.
أرني عينيّ طفلٍ يتأمل وجهَ أخيه المحطّم
لا تغطّي كومة الجثث المحروقة.
أريد أن أكون جاهزة.
ليس في الأحلام, ليس قبل النوم,
كما كان يمكن إن أُقتل في تلك الحرب مع أخي,
ليلة بعد ليلة تقذف أحشائي من بطني
كما لو أنّ الحشرات تدغدغها
وصوتي مخنوق.
أرني في اليقظة ,في التلفاز,
كيف يقول والد اقفزي من الشبّاك واركضي.
كيف مسك إنسان بندقية عدو.
أرني ذلك ثانية.
أريد أن أكون جاهزة.

מַסְטִיק

אִישׁ לֹא רָאָה מַה שֶׁעָשִׂיתִי בֵּינָתַיִם לְיַד הַגָּדֵר.
אֲנָשִׁים עָסְקוּ בְּהוֹבָלַת פְּסַנְתֵּרִים וּשְׁטִיחִים
לֹא לָהֶם, בְּהַרְתָּחַת מֵי הַשְּׁתִיָּה.
אֲנָשִׁים אֲחֵרִים הָלְכוּ עִם יָדַיִם לְמַעְלָה.
זֶה לֹא הָיָה חֲלוֹם. כָּל-כַּךְ יָבֵשׁ לִי בַּפֶּה
וּמֵי הַשְּׁתִיָּה עוֹד רוֹתְחִים
וּבְכֵן מִבַּעַד לַגָּדֵר אֲנִי עוֹשָׂה מִסְחָר בִּשְׂפַת יָדַיִם:
מַסְטִיק מִפֶּה רָטֹב לְפֶה יָבֵשׁ תְּמוּרַת פְּרוּסָה
עִם חֶמְאָה מְלוּחָה מֵהַחֲבִילוֹת שֶׁבָּאוּ מֵאֲמֶרִיקָה.
אֲנִי מַבִּיטָה בָּהּ וְהִיא בִּי, לוֹעֲסוֹת, לֹא מְחַיְּכוֹת.
זְבוּבִים שֶׁאָכְלוּ מֻגְלָה מֵעֵינֶיהָ מִתְיַשְּׁבִים עַל עֵינַי.
מֵי הַשְּׁתִיָּה שֶׁרָתחו כבר פושרים.
כָּכָה זֶה הָיָה בְּיוּלִי 1948
כְּשֶׁפִּנּוּ אֶת הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים לְיָפוֹ הַכְּבוּשָׁה
וּמִשְּׁנֵי עֶבְרֵי הַגָּדֵר הִסְתּוֹבְבוּ פְּלִיטִים.

العلكة

لم يشاهد أحد ما عملتُ في هذه الاثناء قرب الجدار.
انشغل بعضهم بنقل آلات البيانو والسجاجيد
التي ليست لهم, وبتسخين مياه الشرب.
آخرون ذهبوا وأيديهم مرفوعة فوق رؤوسهم.
لم يكن حلماً فهي . ه الجفاف
ومياه الشرب لا زالت تغلي
هكذا من خلال الجدران أعمل بالمتاجرة بلغة اليدين.
علكة من فمٍ رطب إلى فم جافّ مقابل لقمة
مدهونة بالزبدة المالحة من الرزم التي وصلت من أمريكا.
أنظر فيها وتنظر فيّ, نمضغ, ولا نبتسم .
ذباب لعق أوساخ عينيها يحطّ على عينيّ.
مياه الشرب المغلية صارت فاترة.
هذا ما حدث في تموز 1948
عندما نقلوا النساء والأطفال إلى يافا المحتلة.
ومن جانبي الجدار تحول اللاجئون

יְרוּשָׁלַיִם

גָּבִיעַ גָּדוֹל שֶׁל בְּדֹלַח
וּבְתוֹכוֹ גָּבִיעַ קָטָן מִזָּהָב
הָפוּךְ עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ
הַמַּחֲזִיקִים בְּכֹחַ מִלְמַטָּה -
הוֹי גָּבִיעַ מָלֵא דָּם וְעַקְרַבִּים.

القدس

كأسُ كبيرةٌ من البِلّور
وفي دِاخلة كأسٍ صغيرة من الذهب
مقلوبٌ علينا وعلى أطفالنا
الماسكين بقوةٍ من الأسفل
كأساً مملوءةً بالدم والعقارب.

תִּהְיֶה לָנוּ מְדִינָה

תִּהְיֶה לָנוּ מְדִינָה, אֶת הַסּוֹד הַזֶּה
סִפֵּר לְהוֹרַי הָאִישׁ הַזָּר מֵהָרַדְיוֹ,
אִישׁ מַפְחִיד, יוֹדֵעַ הַכֹּל, בּוֹכֶה חֲזָנוּת בְּשַׁבָּת.

עַל זֶה הֵם לֹא הִתְוַכְּחוּ.
בְּיַחַד, וּבְשַׁלְוָה נְדִירָה
הִקְשִׁיבוּ לָאִישׁ שֶׁאָמַר אַרְצוֹת הַבְּרִית
שֶׁל אֲמֶרִיקָה כֵּן רוּסְיָה כֵּן גְּוַאטֶמַלָה כֵּן
וְעוֹד אֲרָצוֹת שֶׁאֲפִלּוּ אַלְבּוֹם הַבּוּלִים לֹא מַכִּיר.

תִּהְיֶה לָנוּ מְדִינָה, אָמְרוּ לִי שְׁנֵיהֶם,
אָהּ, בְּיַחַד.

בַּבֹּקֶר יָצָאתִי לִרְאוֹת אִם כְּבָר יֵשׁ מְדִינָה
וְרָאִיתִי שֶׁעֶזְרָא עוֹמֵד לְיַד הַפַּרְדֵּס עִם רוֹבֶה.
עֶזְרָא, אָמַרְתִּי, כְּבָר יֵשׁ לָנוּ מְדִינָה!
כְּבָר לֹא צָרִיךְ סְלִיקִים וְעֹצֶר!
לֹא צָרִיךְ לְהַחְבִּיא כַּדּוּרִים שֶׁל אֶקְדָּח
בְּיַלְקוּט בֵּית הַסֵּפֶר שֶׁלִּי!
הַאִם עֶזְרָא שָׁמַע?

עַל רִצְפַּת בֵּית הָעָם שָׁכַב אוּרִי גַּנָּנִי, נֶהָג מְכוֹנִית הֶחָלָב,
מְכֻסֶּה בְּסָדִין שָׁחוֹר, אֲפִלּוּ הָרֹאשׁ.
עַל הָרִצְפָּה דָּלְקוּ שְׁנֵי נֵרוֹת אִם כִּי לֹא עֶרֶב שַׁבָּת.
יָרוּ בּוֹ בַּכְּבִישׁ שֶׁל יַהוּד, אָמְרוּ וְאָמְרוּ.
יַהוּד יַהוּד יַהוּד, הִדְהֲדוּ קִירוֹת בֵּית הָעָם.

בְּיַהוּד, כְּשֶׁנּוֹסְעִים בְּקַו דְּרוֹם יְהוּדָה,
רוֹאִים הֲמוֹן יְלָדוֹת בִּשְׂמָלוֹת וְרוּדוֹת עַד מְאֹד.
הֵן רָצוֹת וְקוֹפְצוֹת כָּכָה, בִּשְׂמָלוֹת,

עִם כָּל הַוָּרֹד הַזֶּה הַמַּחֲרִיד.

יְלָדוֹת שֶׁל יַהוּד. מְדִינָה לֹא בְּרוּרָה.

تكون لنا دولة

تكونُ لنا الدولة , الذي
أفشاه الغريب من المذياع.
رجل مخيف, يعرف كل شيء , ينشد ترانيم السبت.
لم يحدث سجاك حول ذلك.
وبسكينة , نادرة
أصغوا للرجل الذي كان يقول, الولايات المتحدة
الأمريكية نعم,روسيا نعم,جواتيمالا نعم
وبلاد أخرى لم تكن معروفة حتى على الطوابع.

تكون لنا دولة, قال كلاهما,
معاً.

في الصباح خرجتُ لأتحقق من وجود الدولة
وشاهدتُ عزرا يقف قرب البستان مع البندقية.
عزرا, قلتُ, أصبحت لنا دولة!
لا حاجة بعد للمخابئ وحظر التجول!
لا حاجة لإخفاء الذخيرة والرصاصات
في محفظتي المدرسية!
هل سمعني عزرا

على أرض القاعة استلقى أوري سائق سيارة
الحليب مغطّى بالشر شف الأبيض حتى رأسه.
على الأرض أشعلت شمعتان ولم تكن ليلة سبت.
أطلقوا الرصاص عليّة على طريق ياهود , هكذا قيل.
ياهود ياهود ياهود , ت جدران القاعة

في ياهود عندما يسافرون جنوباً.
يشاهدون مزيداً من الفتيات بالملابس الورديّة.
يركضن ويقفزن هنا وهناك بالملابس
الوردية التي تثير الفزع.
فتيات ياهود . دولة غير واضحة المعالم.

אֶרֶץ כְּחוּשָׁה וּנְחוּשָׁה

אֶרֶץ כְּחוּשָׁה וּנְחוּשָׁה צוֹעֶדֶת אַרְבָּעִים שָׁנָה
לְאֹרֶךְ שְׂפַת הַיָּם. שֶׁמֶשׁ יַדְעָנִית
מְצַפָּה אֶת הָעוֹר הַפָּלִיט בְּרִקּוּעֵי נְחֹשֶׁת.

אֵיךְ הָיָה קוֹרֵן וְאֵיךְ מְצַלְצֵל בִּצְחוֹק הַצִּפּוּי
אֶל הַקּוֹרֵץ מֵאֲחוֹרֵי גַּבֵּךְ הַמִּשְׁתַּזֵּף לְרַאֲוָה!

כָּעֵת מִתְהַדֶּקֶת עַל סַנְטֵרֵךְ וּסְבִיב שְׂפָתַיִךְ
גְּזֶרֶת הַנְּחֹשֶׁת כְּמוֹ שִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים.

בְּהִתְאַמְּצוּת לְחַיֵּךְ מִתְקַלְּפוֹת שְׂפָתַיִךְ,
נֶחְשָׂף הַקְּלָף, נוֹשֵׁר הַטִּיחַ,

וְכָל אֶחָד יָכֹל לִרְאוֹת קְמָטִים.

بلاد هزيلة وذات إصرار

بلادُ هزيلة ذات إصرار تسير منذ أربعين عاما
على طول شاطئ البحر. شمس عارفة
تصبغ الجلد اللاجئ رقعاً نحاسيّة.

كيف كان مشعا ويقرع ضحكاً هذا الصبغ
نحو الذي يغمز خلف ظهركِ المكشوف!
الآن تشتدّ على ذقنكِ وحول شفتيكِ
قطعة النحاس مثل درع ذي حراشف.
وحين تحاولين الابتسام تتقشّر شفتاكِ
ينكشف الورق ويسقط اللحم,
حينها تنكشف كل التجاعيد.

הַמְּלָכִים

הַמְּלָכִים שֶׁעָלוּ וְיָרְדוּ בֵּין הַפְּרָקִים
הָיוּ שׁוֹכְחִים וּמְבַלְבְּלִים אֲפִלּוּ
אֶת הַשּׁוֹשָׁלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה
שֶׁנִּכְנְסוּ אַחַת לְתוֹךְ הַשְּׁנִיָּה וְהִסְתַּבְּכוּ
עִם הַבְּרֹגֶז וְעִם הַשָּׁלֹם שֶׁלָּהֶם.
רַק דָּבָר אֶחָד לֹא הִתְבַּלְבֵּל אֶצְלָם
וְלֹא אֵצֶל אַף אֶחָד בַּיָּמִים הָהֵם –
מִי עָשָׂה אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי
וּמִי עָשָׂה אֶת הָרַע בְּעֵינָיו,
כְּמוֹ שֶׁכֻּלָּם יוֹדְעִים מֵהַצּוּרָה
מִי מֵהַבָּנִים חָתִיךְ וּמִי סַבּוֹן,
מִי חָפְפָה עִם שַׁמְפּוֹ שְׁקֵדִים
וּמִי עָשְׂתָה בַּמִּכְנָסַיִם בַּכִּתָּה,
לְפִי הָרֵיחַ.

الملوك

الملوك الذين صعدوا ونزلوا بين الفصول
كان ينسون فيبلبلون حتى
سلالات إسرائيل ويهودا
الذين تدخلوا فيما بعض وتشابكوا
مع الخصام والصلح فيما بينهم.
إلا أن شيئاً واحداً لم يتبلبل لديهم
ولا حتى لدى أحد في تلك الأيام.
من الذي أغضب الله بأعماله
ومن الذي أرضى الله بها,
مثلما نعرف دائماً حسب المظهر
من هو الشاب الوسيم ومن البشع
من هي الطفلة التي استحمت بالمسك
ومن التي تبوّلت في سروالها في المدرسة,
وفقاً للرائحة

כֹּחַ

הָיָה לָנוּ כֹּחַ שֶׁנּוֹלַד מִן הַנְּעוּרִים וּמִן הַזָּרוּת
לִצְרֹחַ שִׁירִים לִפְנֵי הַשֵּׁנָה בְּמִטָּה עֲשׂוּיָה מִבַּרְזֶל
וְלִפֹּל בְּסוֹפָם, כְּמוֹ טְרוּמְפֶּלְדוֹר, אַפְּרַקְדָּן.

הָיָה לָנוּ כֹּחַ לִרְכֹּב עַל אוֹפַנַּיִם עִם רָמָה בָּרֶוַח הַצַּר
שֶׁבֵּין מַצֵּבוֹת מְכֻסּוֹת מַחֲטֵי אֳרָנִים לַחִים
בְּיָדַיִם פְּשׂוּקוֹת - תִּרְאוּ! צָעַקְנוּ.

מֵרָחוֹק, מִפַּרְדֵּס הַפּוֹמֶלוֹת שֶׁמֵּעֵבֶר לַכְּבִישׁ,
נַעֲנָה זִמְזוּם מְנֻמְנָם שֶׁל צְרָעוֹת
שֶׁדִּבְּרוּ גַּם הֵן בְּשָׂפָה לֹא מוּבֶנֶת.

قوّة

كانت لدينا قوّة وُلدت من الشباب والغرابة
كنّا نصرخ الأناشيد قبل النوم على سرير حديديّ
وكنا نسقط في نهاية النشيد, مثل ترومبلدور , على ظهورنا.

كانت لدينا قوة للركوب على الدراجات في المساحات الضيّقة
بين القبور المغطّاة بإبر الصنوبر الرطبة
بيدين منفرجتين - هاكم ! كنا نصرخ .

ومن البعيد في بساتين البوميلا التي عبر الشارع
كانت تتجاوب الدبابير مزمزمة
كأنها تتكلم هي الأخرى بلغة غامضة

הוֹי, אַרְצִי

הוֹי אַרְצִי הַמְצֻבְרַחַת, הֲלֹא מְרֻצָּה,
אֶרֶץ בִּמְרוּצָה צוֹרַחַת מוּצְרֵי צְרִיכָה
וּצְרִיכָה וְעוֹד צְרִיכָה
הוֹי צָרָה הוֹי בְּאֵיזוֹ צָרָה אַתְּ צְרוּרָה.

إيه يا بلادي

إيه يا بلادي الغاضبة, دون رضا
بلاد راكضة تصرخ للوازم الاستهلاك
إستهلاك ثم استهلاك
أيتها المصيبة بأي مصيبة تصابين.

לַיָּדַיִם

יָדַיִם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, לְבָנוֹת, חוּמוֹת, מְנֻמָּשׁוֹת,
יָדַיִם שֶׁל בְּנֵי אָדָם מְגַשְּׁשׁוֹת בַּחֹשֶׁךְ, חוֹפְנוֹת אֶת הַדָּבָר,
נֶאֱחָזוֹת, מוּנָחוֹת בֶּחָרִיץ שֶׁבֵּין הַשָּׁדַיִם,
נִקְפָּצוֹת, סוֹטְרוֹת, תּוֹלְשׁוֹת שְׂעָרוֹת, שׂוֹרְטוֹת לְחָיַיִם
מְדַפְדְּפוֹת, בּוֹחֲשׁוֹת, קוֹצְצוֹת בָּצָל, מְכַפְתְּרוֹת אֶת הַצִּפִּית שֶׁל הַשְּׂמִיכָה,
מְמַלְּאוֹת יוֹנִים בְּבָשָׂר וְאֹרֶז עִם צְנוֹבָרִים
מְחַבְּרוֹת חוּטֵי חַשְׁמָל וְצִ'פִּים שֶׁל מַחְשֵׁבִים
טוֹרְקוֹת דְּלָתוֹת וּמִיָּד פּוֹתְחוֹת אוֹתָן שׁוּב כְּדֵי לְהִכָּנֵס
אוֹחֲזוֹת סַכִּין, בַּקְבּוּק בֹּשֶׂם, חִתּוּל, מַבְחֵנָה,
אֲגֻדָּל זָעִיר שֶׁל תִּינוֹק שֶׁרַק נוֹלַד, שָׁקוּף כְּבֶטֶן שֶׁל גּוֹזָל
וַאֲגֻדָּל עֲנָקִי שֶׁל אָבִיו, כַּרְסְתָּן כִּצְנוֹן מְקֻמָּט,
אֶצְבָּעוֹת נְבוֹנוֹת וְטִפְּשׁוֹת, רְגִישׁוֹת וְגָלְמִיּוֹת,
רַכּוֹת כִּלְחָיַיִם, מְחַסְפָּסוֹת כְּפֶּמְפִּיָה, שְׁקוּפוֹת בָּאוֹר, חַסְרוֹת-אוֹנִים,
נִפְשָׂקוֹת לְאַחַר נִצָּחוֹן בְּמִשְׂחַק כַּדּוּרֶגֶל אוֹ לְשֵׁם בִּרְכַּת כֹּהֲנִים
אֶצְבָּעוֹת נוֹגְעוֹת בְּפִטְמָה, בְּלַהֶבֶת נֵר, בְּמִשּׁוֹשֵׁי חִלָּזוֹן,
בְּמֵיתָרֵי וִיוֹלָה, מְהַדְּקוֹת קְצָווֹת בָּצֵק שֶׁל כִּסָּנֵי בָּשָׂר,
קוֹלְעוֹת צַמּוֹת, מַקְלִידוֹת, קוֹרְאוֹת כְּתַב בְּרַיל,
רוֹכְסוֹת אַבְזָם שֶׁל חַזִּיָּה, מְתַקְּנוֹת אֶת מַעֲרֶכֶת הַבִּיּוּב,
עוֹצְרוֹת טְרֶמְפּ, מְחַבְּקוֹת כָּתֵף
צוֹבְעוֹת סַפְסַל גִּנָּה שֶׁצִּבְעוֹ הֶתְקַלֵּף בַּחֹרֶף,
מְגוֹנְנוֹת עַל אֵשׁ הַסִּגָרִיָּה מֵהָרוּחַ כְּאִלּוּ בּוֹנוֹת לָהּ בַּיִת קָטָן,
וְאַחַר כָּךְ מַשְׁלִיכוֹת אוֹתָהּ וּמוֹעֲכוֹת בְּכֹחַ אֶת הַבְּדָל,
מְסַלְּקוֹת בְּגַנְדְּרָנוּת מֵהַמֵּצַח הַמִּתְקָרֵחַ קְווּצַת שֵׂעָר סוֹטָה,
מְתַקְּנוֹת שְׁגִיאוֹת בְּעֵט אָדֹם אוֹ בְּעִפָּרוֹן מְחֻדָּד
נִמְחָצוֹת בְּדֶלֶת שֶׁל מְכוֹנִית, מְנַתְּחוֹת (בִּכְפָפוֹת!)
אֶת חוּלְיוֹת הַגַּב, הָעוֹרְקִים, הָעֵינַיִם, מְעָרוֹת הָאַף,
מְתַקְּנוֹת שְׁעוֹנִים שְׁוֵיצָרִיִּים, כּוֹתְבוֹת סֵפֶר תּוֹרָה עַל בֵּיצָה,
תּוֹקְעוֹת מְחָטִים סִינִיּוֹת בְּשֹׁרֶשׁ הָאַף וּמֵאֲחוֹרֵי הָאֹזֶן
מְלַטְּפוֹת, הָהּ, מְלַטְּפוֹת וּמְלַטְּפוֹת אֶת הַכְּתֵפַיִם,
אֶת הַזְּרוֹעוֹת, אֶת הַשֵּׂעָר הַבּוֹכֶה, אֶת הַיְּרֵכַיִם הַצּוֹחֲקוֹת,
יָדַיִם, יָדַיִם מוּשָׁטוֹת לְשֵׁם הֶכֵּרוּת אוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְּחוּ אוֹתָן עַל הַיָּדַיִם,

מוּנָחוֹת מִתַּחַת לַיָּרֵךְ לְשֵׁם שְׁבוּעָה, נִצְמָדוֹת לֶחָזֶה כְּסִמָּן שֶׁל תּוֹדָה,
כַּף יָד שֶׁל אִשָּׁה צְעִירָה, בְּלוֹנְדִּינִית, שֶׁיָּשְׁבָה מוּלִי וְחִכְּתָה
בַּחֲדַר מִיּוּן, כַּף יָדָהּ נִפְרְשָׂה עַל פָּנָיו שֶׁל בָּחוּר שָׁחוּם,
וְאַחַר-כָּךְ, בְּלִטּוּף, כְּאִלּוּ קָטְפָה אֶת קְלַסְתֵּרוֹ,
הִגִּישָׁה אֶת קְצוֹת אֶצְבְּעוֹתֶיהָ הַקְּמוּצוֹת אֶל פִּיהָ
וְנִשְּׁקָה אוֹתָן, הַיָּדַיִם הָאֵלֶּה שֶׁהָלְכוּ לִי לְאִבּוּד
וַאֲנִי כָּל הַזְּמַן מְחַפֶּשֶׂת אוֹתָן.

إلى أيادي البشر

أيادي البشر بيضاء خمريّة , شة
أيادي البشر تتحسّس في الظلمة, تحفن الشئ,
موضوعة في تمسك بين الأثداء,
تخدش تلقح تصفع تقلع الشعرّ , ين
تقلّب الصفحات تفتش تقطع البصلّ , ب الفراش,
تحشو الحمام باللحم والأرز والصنوبر
تربط خيوط الكهرباء وخيوط الحاسوب
تغلق الأبواب وتفتحها فوراً للدخول
تمسك السكّين, وزجاجة العطر, وغطاء الأطفال
وإبهام طفل رضيع ,اف كبطن زغلول
وإبهام والده الكبير, ذي الكرش الذي يشبه الفحلة,
الأصابع الحكيمة الهزيلة, الحساسة للغاية,
الرقيقة كالخدود ,الخشنة, التي لا قدرة لها,
التي تنفتح ممدودة بعد فوز مباراة كرة القدم أو , ة الكهنة,
أصابع تلمس بالمجلّس بلهيب شمعة , الحلزون,
بأوتار آلة موسيقية , على عجينة للطبخ,
ترتب الجدائل, تطبع على الآلة, آلة العميان,
ترتطم كالجدارية , مام
تؤشر للسائقين, تضم الأكتاف

تدهن مقاعد الحديقة التي عبث بها الشتاء,
تبعد دخان السجائر التي ترسم أشكالا
ترمي أعقاب السجائر ليتم سحقها
تبعد خصل الشعر على جبين رأس أصلع

تصحح الأخطاء بقلم باللون الأزرق أو الأحمر
تسحق في باب سيارة, تقوم بعمليات الجراحة
للظهر, للشرايين وللعيون, للمنخار

تصلح الساعات السويسرية, تنسخ الثورات على بيضة
تزرع الإبر الصينية على جذور الجسد
تداعب, تداعب, آه, الأكتاف
الذراعين, الشعر المتدلي, الوركين الضاحكتين.
أياد, أياد ممدودة لأجل التعارف أو لأخذها على الأيادي
ملقاة تحت الورك لِلقسم, ملتصقة بالصدر للامتنان,
يد امرأة شابة ,شقراء ,جلست قبالتي وانتظرت
في قاعة الطوارئ, كفها انبسطت على وجه شاب أسمر,
وبعدها, داعبته, كأنها اختطفت وجهه
ثم مدّت أطراف أصابعها المحنيّة إلى فمها
هذه الأيدي التي وقبّلتها , هأ
ولا زلت أبحث عنها حتى اليوم.

בְּשָׁעָה זוֹ

בְּשָׁעָה זוֹ שֶׁל שַׁחֲרִית מְפֻנָּקָה
וְצִפֳּרִים חָדְלוּ מִלְּצַיֵּץ צִיּוֹן צִיּוֹן
כְּנַף הַדֶּלֶת נִפְתַּחַת, וּמַבָּט בֶּן מֵאָה אִמָּהוֹת
נִכְנָס עַל קְצוֹת נוֹצוֹתָיו
לְהָעִיר יְלָדִים לִמְלֶאכֶת יוֹמָם הַנִּמְאֶסֶת,
מְלַטֵּף אֶת הַכֶּתֶם הַלַּח
שֶׁהִשְׁאִירוּ שְׂפָתַיִם תְּפוּחוֹת עַל צִפִּית הַכָּרִית,
אֶת הַנְּחִירַיִם הַמּוֹצְצוֹת בְּהִתְמַכְּרוּת אֲוִיר לֹא מְאֻוְרָר,
אֶת הַשֵּׂעָר הֶעָבֶה, הַמְסֻלְסָל, שֶׁצָּמַח פִּתְאֹם עַל הַשּׁוֹק
וְאֶת הַגֹּדֶל הַמּוּזָר שֶׁל אוֹתָהּ כַּף הָרֶגֶל.
בְּשָׁעָה זוֹ נִסְגֶּרֶת הַדֶּלֶת,
וְאִמֵּנוּ חוֹזֶרֶת לִישׁוֹן בְּלִי צִיּוּץ.

في هذه الساعة

في هذه السِّاعة من الفجر المغنّج
والعصافير كَفّت عن الزقزقة صهيون صهيون
انفتح جناح الباب, ونظرة مائة من الأمهات
دخلت على رؤوس الريش
كي توقظ الأولاد لممارساتهم اليومية المملّة,
كي تداعب البقعةٍ الرطبة
التي تركتها شفاهٌ منفوخةٌ على وجه الوسادة,
والمنخار الذي كان يمتصّ الهواء الملوث بإدمان
والشعر المتجعد, الذي نما فجأة على السيقان.

בַּשָּׂדֶה

שֵׁמוֹת שֶׁל פְּרָחִים וּפַרְפָּרִים, לֹא שֶׁל סִגְנוֹנוֹת רִהוּט,
בְּקִיאוּת תִּמְהוֹנִית וַחֲסְרַת תּוֹעֶלֶת זוֹ
בַּתְּחוּמִים הַיְּרֻקִּים הַהוֹלְכִים וּמְאַבְּדִים אֶת שַׁיָּכוּתָם
גּוֹרֶמֶת אִי-נוֹחוּת לִשְׁאַר הַמְּטַיְּלִים, לִשְׁאֵרֵי בְּשָׂרִי וּלְעַצְמִי.
אֵיזוֹ לוֹעֲזִית פּוֹלְטוֹת שְׂפָתַי כְּשֶׁזְּרוֹעוֹתַי נִפְרָשׂוֹת
כְּמוֹ לְהִתְחַבֵּק עִם דַּנָּאִית-פִּרְחֵי סְדוֹם,
פְּלִיטַת יַלְדוּת בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל?

תְּקוּעָה כִּכְלוֹנָס בַּשֶּׁטַח הַיָּרֹק הַהוֹלֵךְ וּמִתְאַבֵּד לְעֵינַי
אֲנִי נִפְרֶדֶת בִּזְרוֹעוֹת חֲלוּלוֹת וּבְלָשׁוֹן מִקֶּרֶשׁ
מִכָּל הַיְּצוּרִים הַזּוֹחֲלִים, מִתְעוֹפְפִים
וּמְזַמְזְמִים אֶת פִּזְמוֹנֵי הַזְּמָן
שֶׁאֵינֶנִּי רוֹצָה לָדַעַת אֶת שְׁמָם.

في الحقل

أسماءٌ الأزهار والفراشات, وليس أساليب الأثاث-
تمرس غريب عديم الفائدة
في المجالات الخضراء الآخذة بضياع الانتماء
تبعث على الارتباك لدى المنتزهين, لي ولأولادي.
شفتاي تفلتان كلاما أجنبيا بينما تنشرح ذراعاي
كي تضم أزهار الربيع الصفراء
شريدة الطفولة في أرض إسرائيل .

مغروزة كالخازوق في المساحة الخضراء الآخذة بالانتحار أمامي
أنفصل بذراعين فارغتين ولسان خشبي
من تلك المخلوقات الزاحفة والطائرة
والمزمزمة مزامير الزمن ولا أنوي معرفة أسمائها .

חַלּוֹן

לרבקה מרים,

שביקשה ממני לכתוב שיר על חלון

הַחַלּוֹן הוּא חַלּוֹן מְכוֹנִיתִי בָּרַמְזוֹר
שֶׁלְּיַד שַׁעַר שְׁכֶם.
אֵינֶנִּי יְכוֹלָה לִרְאוֹת בַּעֲדוֹ הַרְבֵּה,
כִּי סְמַרְטוּט צָהֹב מִסְתּוֹבֵב לִי עָלָיו.
הַצָּהֹב הַזֶּה הוּא בַּיָּד שֶׁל יֶלֶד עֲרָבִי.
מִן הַחַלּוֹן אֵינֶנִּי יְכוֹלָה עַכְשָׁו לִרְאוֹת
אֶת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁלִּי
וְגַם לֹא אֶת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁלּוֹ
רַק אֶת הַסְּמַרְטוּט הַצָּהֹב שֶׁמִּסְתּוֹבֵב עַל הַזְּכוּכִית
וְאֶת פָּנָיו שֶׁל הַיֶּלֶד שֶׁנִּמְרָחִים עַל הַפָּנִים שֶׁלִּי
בִּמְבוּכָה.

شبّاك

الشباك هو شباك سيارتي عند الشّارة الضوئية
قرب باب العمود.
لا أستطيع المشاهدة خلاله كثيراً
لأن خلافةً صفراء تتّجول علية.
خرقة بيد ولد عزلي.
من الشباك لا أستطيع الآن أشاهد
مدينة القدس التي لي
ولا المدينة التي له
أشاهد خرقة صفراء المتجولة على الزجاج
ووجه الولد الممسوح على وجهي
بارتباك.

יָשָׁר

יָשָׁר ? ! זֶה יָשָׁר !
עָנָה יְדִידִי הַחֶנְוָנִי
בָּעִיר הַמִּזְרָחִית,
כְּשֶׁשָּׁאַלְתִּי הֵיכָן אֶמְצָא כָּאן
חַלְּפַן מַטְבֵּעוֹת יָשָׁר.
הוּא הוֹרִיד מֵאָזְנוֹ אֶת הָעִפָּרוֹן הַצָּהֹב
וְהִרְקִיד אוֹתוֹ עַל אֶצְבָּעוֹ בִּזְרִיזוּת
כְּדֵי שֶׁאֶרְאֶה אֶת הַלַּהֲטוּט
אַחַת וּלְתָמִיד
וְלֹא אֶתְבַּלְבֵּל.

مستقيم

مستقيم ؟! هذا مستقيم!
أجاب صديقي صاحب الدكان
في القدس الشرقية.
عندما سألته أين أجد هنا
صرفاً مستقيماً.
أنزل عن أذنه قلما اصفر
وأرقصه على إصبعه بسرعة
كي أشاهده
مرة وللأبد
كيلا ارتبك ثانية.

לִפְנֵי

לטהא מוחמד עלי

זְמַן רָב לִפְנֵי שֶׁגּוּפֵנוּ יָמוּת וְכָל חֲלוֹמוֹתֵינוּ יִכְלוּ
וְכָל שְׁאִיפוֹתֵינוּ כְּעָשָׁן סִיגַרְיָה יִנָּשְׁפוּ
וּבְשָׂרֵנוּ שֶׁצִּבְעוֹ כַּזֶּה אוֹ אַחֵר יִמַּס בֶּעָפָר

הַכַּעַס, הַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה כְּבָר
יָפִיצוּ בָּנוּ אֶת הֲמוֹן תּוֹלָעֵי הָרָקָב.

قبل

لفترة طويلة قبل أن تموت أجسامنا وتنتهي أحلامنا
وتطير كدخان السجائر طموحاتنا
وتذوب في التراب أجسادنا المتنوعة
الغضب, والحسد والكراهية
تنشر فينا مزيداً من الدود والعفن.

דִּיאָלוֹג

בַּמִּטָּה הַצָּרָה הַזֹּאת
לְיַד קִיר חֵמָר מָלֵא שְׁקַעֲרוּרִיּוֹת
מְחִלּוֹת לְעַכְבִּישִׁים וּשְׁמָמִיּוֹת
אִם אֶתְהַפֵּךְ אֶפֹּל לַיָּם.

בַּמִּטָּה הַצָּרָה וְהַקָּשָׁה הַזֹּאת
הַאִם בָּאתָ לָדַעַת אוֹתִי, יָא חַבִּיבִּי,
אוֹ לְנַפֵּץ אֶת רֹאשִׁי
וְאֶת רֹאשׁ עוֹלָלַי אֶל הַכֹּתֶל?

הַמִּטָּה הַזֹּאת הִיא שֶׁלִּי!
אֵיךְ לֹא הִרְגַּשְׁתְּ זֹאת מִזְּמָן,
זְבוּבָה מַבְרִיקָה, אַכְזָרִית.

אֵינֶנִּי זָקוּק לְשִׁירַיִךְ.
לִי נָחוּץ הַמָּקוֹם בַּמִּטָּה
שֶׁל הוֹרַי.

בְּטָעוּת בָּאת לִישׁוֹן כָּאן.
הַנּוּמַת הַכַּלָּה לֹא שֶׁלָּךְ הִיא!
לָמָּה קָרַעַתְּ אֶת קוּרַי?

حوار

في هذا السرير الضيّق
قرب حائطٍ من الطين كثير النتؤات
جحورٌ للعناكب والأبرص
لو تقلّبتُ لوقعتُ في البحر.

في هذا السرير الضيّق والقاسي
هل جئت لتعرفني يا حبيبي
أم لتفجر رأسي
ورؤوس صغاري في الحائط؟

هذا السريرُ لي !
كيف لم تشعر بذلك من زمن.
ذبابةً برّاقةً وقاسية.

لستُ بحاجة لأشعارك.
أحتاج إلى مكان في السرير
والديّ.
جئت للنوم هنا خطأً
هذا الهودجِ المظلّل ليس لكِ!
لماذا مزّقت خيوطي؟

בְּמַשָּׂא וּמַתָּן

בְּמַשָּׂא וּמַתָּן, אָנָּא, בְּכָל זֹאת
בִּקְצָת מַתָּן. זֹאת הַפְּעוּלָּה הָאֲצִילִית
שֶׁבָּהּ עָסַק מֻחַמַּד בָּרָקִיעַ הַשְּׁבִיעִי
מְלֻוֶּה בְּחִיּוּךְ סַפְקָנִי שֶׁל מוּסָה:
"הֵם לֹא יַעַמְדוּ בַּזֶּה. לְמַד מִנִּסְיוֹנִי".
וּמְסַפֶּרֶת אַגָּדַת הַמִּעְרַאג' שֶׁכַּךְ,
בְּחִשּׁוּבֵי חָמֵשׁ פָּחוֹת חָמֵשׁ פָּחוֹת חָמֵשׁ
מֻחַמַּד הַנָּבִיא נוֹלַד וְהִתְקַדֵּשׁ.

אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה אֲבִי הַמִּתְמַקְּחִים.
הוּא לֹא צָרַב אֶת לְשׁוֹנוֹ בְּגֶחָלִים
וְלֹא אָכַל עוּגוֹת צוֹאָה. הוּא לֹא נִצְלַב
וְלֹא הָלַךְ עַל מַיִם. בְּחִשּׁוּבִים הָיָה עוֹסֵק
חָמֵשׁ פָּחוֹת חָמֵשׁ פָּחוֹת חָמֵשׁ
כְּשֶׁנִּסָּה לִשְׁמֹר עַל מַה שֶּׁיֵּשׁ.

וּבְכֵן מַשָּׂא וּמַתָּן, הָהּ בְּמַשָּׂא וּמַתָּן
נַהֵל אֶת עוֹלָמְךָ, רִבּוֹן,
לַמֵּד אֶת הַנְּשָׁמָה לְהִתְמַקֵּחַ.
אַל תְּדַקְדֵּק בַּסְּפָרוֹת הַיְּרֻקּוֹת הַחֲתוּמוֹת עַל הַזְּרוֹעוֹת
נוֹשְׂאוֹת הַפֶּקְלָאוֹת, שָׁעָה שֶׁנִּתְנַהֵל עַל הַגְּשָׁרִים הָעֲצוּבִים
גִּשְׁרֵי הַדָּם, שֶׁבֵּין הָאֶלֶף הַשֵּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי לִסְפִירָתָם.

في المفاوضات

عند العطاء والأخذ , رجاءً

بقليل من العطاء. هذه هي الأصالة
التي استخدمها الرسول في السماء السابع
ترافقه بسمة متشككة لموسى:
"لن يصمدوا بهذا. خذ نصيحتي".
وقصة المعراج تحكي أن النبي محمداً
بحساب خمسٍ أقلّ من خمس
أقلّ من خمسةٍ
ولُد النبيّ وتقدّس.

سيدنا إبراهيم كان أبا المساومين
لم يلسع لسانه بنارٍ الجمر
ولم يأكل كعك اللوز . صلب
ولم يمش على سطح البحيرة, بل كان

منهمكاً بخمسٍ أقلّ من خمسٍ أقلّ من خمس
لكي يبقي على ما حصل بالأمس.
إذن بالمفاوضات, أجل بالعطاء والأخذ
نظّم دنياك يا إلهي
علِّم الروح المساومة.
لا تدقّق بالأرقام الخضراء المطبوعة على الأذرع
حاملة الصدّاف ,عندما نسير على الجسور الحزينة
جسور الدم, التي بين الألف الثاني والثالث لميلادهم.

הָעֵז

עַל הַסַּפְסָל בָּאִטְלִיז בָּעִיר הַמִּזְרָחִית
יָשַׁב רֹאשׁ לֹא גָּדוֹל, מִתַּלְתָּל קְצָת,
שֶׁל עֵז שְׁחֹרָה אַחַת
מֵאֵלּוּ שֶׁמְּקַפְּצוֹת אֶצְלָם בְּקַרְסֻלַּיִם דַּקִּים
עַל קִירוֹת הָאֶבֶן שֶׁל הַמִּדְבָּר.
הָעַיִן שֶׁלָּהּ הָיְתָה פְּקוּחָה
וּבְעִקָּר
עֲיֵפָה.
הָעַיִן שֶׁלָּהּ הָיְתָה פְּקוּחָה
וַעֲיֵפַת
נֶפֶשׁ.
הָעַיִן שֶׁלָּהּ הָיְתָה פְּקוּחָה
וּבָהּ הָעוֹלָם
שֶׁל הוֹרְגִים.

עַל הַמִּדְרָכָה עָמַד גְּדִי.
וְהָעֵז – הַאִם הָיְתָה שָׁם
אוֹ לֹא הָיְתָה.

العنزة

على مقعدٍ الجزّار في القدس الشرقية

ربض رأس مجعّدُ إلى حدٍّ ما
لعنزة سوداء
كالتي تتقفّز بديارهم بكاحلين هزيلين
على الجدران الحجرية في الصحراء.
كانت عيناها مفتوحتين
وبالأحرى
تعبة.
كانت عيناها مفتوحتين
مثقلتين
تعبتين.
كانت عيناها مفتوحتين
وفيهما عالمٌ
من القَلَى.

على الرصيف وقف جدْيٌ.
والعنزة هل كانت هناك
أو لم تكن.

הַקּוֹל

הַקּוֹל הַמְמֻשָּׁךְ, הַמֻּכָּר, לֹא אַמְבּוּלַנְס,
לֹא חָתוּל מְיֻחָם פָּצוּעַ בַּצַּוָּאר
לֹא תַּן נָטוּשׁ.

זֶה הַקּוֹל נִמְסָר בַּמַּכְשִׁיר הַמְרֻבָּע.
מִגַּב מְעִיל אָפֹר שֶׁל חַיָּל מִלּוּאִים.
בְּהִתְנַדְּבוּת, כַּךְ נִמְסָר, שָׁלֹשׁ יְמָמוֹת
חִטֵּט בֵּין הַחֳרָבוֹת עַד שֶׁמָּצָא:
אָחִי, אָחִי.
וְנִצְעַק אִתּוֹ כֻּלָּנוּ הַלַּיְלָה בַּחֲלוֹם
בְּכָל כּוֹחָם שֶׁל זִכְרוֹנוֹת
מִסְתּוֹבְבִים לָנוּ מִתַּחַת לַחַלּוֹן
בִּלְהָקוֹת הוֹלְכוֹת וּמִתְרַבּוֹת.

الصوت

الصوتُ المتواصلُ,المألوف,ليس إسعافاً,
وليس هِرًّا شبقياً مجروح العنق
ولا ابن آوٍ مهجوراً.
إنه الصوت المنقول بجهازٍ رباعيٍ.
على ظهرٍ معطفٍ رماديٍّ لجنديٍّ احتياطيّ.
متطوعاً, هكذا قيل, لثلاثة أيام
نبش بين الخراب حتى وجد:
أخي, أخي.
وسنصرخ كلنا معه الليلةَ في الحلم
بملء الذكريات
التي تحوم حول شبابيكنا
بمجموعات آخذةٍ بالازدياد.

פּה

זוֹ הָאֶצְבַּע הַמּוֹרָה. הִיא מִן הַפְּקַעַת הִתִּירָה
אֶת חוּט מַבָּטִי הַמֵּבִין רִאשׁוֹנָה.
עֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת מַאֲמִינוֹת כָּרַכְתִּי סְבִיבָהּ
לְהוֹבִילֵנִי בַּזָּוִיּוֹת הַיְשָׁרוֹת שֶׁל הָעִבְרִית.

אֶת רֹאשִׁי הִרְכַּנְתִּי בְּצִפִּיָּה צַיְּתָנִית
כְּשֶׁגְּהֲצָה לְצַמּוֹתַי סְרָטִים כְּחֻלִּים וּלְבָנִים
עַל דֹּפֶן הַקֻּמְקוּם, מֻרְטָבִים בְּרֹק פִּיהָ.

זוֹ הָאֶצְבַּע הַנִּסְדֶּקֶת מִכֵּלִים,
הַתּוֹפַחַת מִמַּכְאוֹב,
הַגִּדֶּמֶת.

תְּמוּנָתָהּ מֵעַל מִטָּתִי.
מִמֶּנָּה נוֹלַדְתִּי.

הִיא מִזְדַּקֶּפֶת לְעֻמָּתִי וּמוֹרָה לִי
אֶת הַדִּבֵּר הָרִאשׁוֹן:
פֹּה.

هنا

هذه الإصبع السبّابه. التي أفلتت من الجذر
سهم نظرتي المتفهمة اولا.

عشر أصابع مؤمنة لففتُ حولها
لتقودني من خلال الزوايا المستقيمة للغة العبرية.

أحنيت رأسي بانتظار مطيع
عندما أملست على جدائلي الشريط الأزرق والأبيض
على خصر الإبريق , طبة بريق فمها.

هذه الأصبع المشقوقة من الأدوات
المنتفخة من الألم
المبتورة.

صورتها فوق سريري.
وُلدتُ منها.

تنتصب قبالتي وتشير لي
على الوصية الأولى:
هنا.

גַּלְגַּלֵּי הַהִסְטוֹרְיָה

הוֹי אַתֶּם,
הוֹי אַתֶּם הָאוֹמְרִים לְהָנִיעַ אֶת גַּלְגַּלֵּי הַהִסְטוֹרְיָה
בְּדֶלֶק מְטוֹסִים, בְּאֵשׁ רָקֵטוֹת, בְּרִשְׁרוּשׁ שְׁטָרוֹת, בְּאִיּוּמִים
וְשׁוֹאֲלִים לָמָּה,
לָמָּה כְּאִשָּׁה לִפְנֵי הַמַּחְזוֹר, מְרֻשַּׁעַת וּמְשֻׁנָּה,
הִיא כָּל פַּעַם מִתְגַּלְגֶּלֶת לָנוּ אֲחוֹרָה?

מָתַי תָּרִיחוּ אֶת רַעַל הַדֶּלֶק הָעַתִּיק
יוֹתֵר מִקַּיִן וּמֵאַבְשָׁלוֹם
שֶׁבְּמַכַּת מִלָּה אַחַת עָלוּל
לִשְׁלֹף, לִשְׂרֹף, לַעֲרֹף, לִטְרֹף
כָּל כַּדּוּר הָאָרֶץ עַל יוֹשְׁבָיו
אֶל זֶרֶם הָאֲבַדּוֹן ?
מָתַי תָּבִינוּ אֶת הָעֶלְבּוֹן?

عجلات التاريخ

يا أنتم,
يا من يفترض بكم تحريك عجلات التاريخ
بوقود الطائرات, بنار الصواريخ, بحشرجة العملات.
بالتهديد وتتساءلون لماذا,
لماذا مثل امرأة قبل الحيض, شريرة
تتدحرج غرائباً , للخلف؟

متى تشتمّون رائحة الوقود السامّة منذ الأزل
أكثر من قايين وأبشلوم
حيث من ضربة كلمةٍ واحدةٍ
قد يهدد , ويحرق, ويقطع, ويفترس
الكرة الأرضية بسكانها جميعاً
ويقودها للهلاك؟
متفهمون الإهانة؟
يؤلم في الذراع

هو الذي سينق....

מַעֲשֶׂה

ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה

ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו. (בראשית ד ח)

וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו:

קַיִץ. אָדֹם. שֵׁן. עַיִן.

סַנְוֵרִים. לִקּוּי. תָּקוּעַ.

לֹא דִּבּוּר. תַּקָּלָה. נִסְתָּם

פִּכְפּוּךְ הַמַּעְיָנוֹת.

עֹרֶף קָשׁוּי. שֵׂעָר סָמוּר.

יַתּוּשִׁים נוֹעֲצִים דָּם רוֹעֵשׁ בָּאָזְנַיִם

שָׂפָה אַחֶרֶת, מֻפְשֶׁלֶת, שְׂפַת

הַלֹּא. לֹא שְׂאֵת. קַיִץ בַּשָּׂדֶה, קַיִן. שֶׁמֶשׁ

מַכָּה. בְּלִי אֵם. בְּלִי מַה. מַהֵר.

حكاية

(حيث قام قابيل في الحقل وقتل أخاه هابيل)

قال قايين لأخيةّ هابيل:
صيف.أحمر.سن.عين.
انبهار.خسوف. عالقٌ.
لا كلام . عطب. سد
خرير مياه اِلعيون.
عنق قاسٍ . عر كالمسامير.
باعوض يغّرز الدم صاخٍب في الأذن
لغة أخرىّ, مطوية,لغة
الرفض. لا احتمال.صيفٌ في الحقل,قايين
شمس تضرب.لا أم. بلاشيء . بسرعة.

הַ הַתַּנִּים

כְּשֶׁבַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה אֲנַחְנוּ יוֹנְקִים
צְפִירוֹת שֶׁל כְּלֵי רֶכֶב בִּלְתִּי-מְזֹהִים
טָסִים עַל הַכְּבִישׁ בְּלִי כִּוּוּן, אֵין אוֹנִים,
בְּקוֹלוֹת יְבָבָה עוֹלִים וְיוֹרְדִים

כְּשֶׁבַּחוּץ שׁוּב נִשְׁמַעַת אוֹתָהּ יְלָלָה
שֶׁל שְׁכֶנְתֵּנוּ פְּרוּעַת הַשֵּׂעָר, הַמְטֹרֶפֶת
שֶׁרָצָה צוֹרַחַת בָּרְחוֹב וְקוֹלָהּ
בְּתוֹכֵנוּ מַזְרִיק בֶּהָלָה מְשַׁתֶּפֶת

כְּשֶׁמּוֹחֵנוּ נִבְהָל כְּמוֹ עֵינֵי תַּרְנְגֹלֶת
שֶׁבְּאֶמְצַע נִמְנוּם נֶחְטְפָה מֵהַלּוּל
וְהִיא מְפַרְפֶּרֶת בְּחֹסֶר יְכֹלֶת
פּוֹעֶרֶת מַקּוֹר מְשֻׁתָּק מִבִּלְבּוּל

אָז תַּנֵּי יַלְדוּתֵנוּ חוֹזְרִים לְהַקִּיף
אֶת תְּרִיסָיו הַדַּקִּים שֶׁל הַצְּרִיף הַיָּשָׁן
בְּרַעַל קַדַּחַת, בְּזַעַם מֵצִיף
בִּילָלוֹת שֶׁל שְׁמָמָה וְחֻרְבָּן.

بنات آوى

عندما في النهار والليل نرضع

صفّارات المراكب المجهولة الهوية
التي تطير على الشوارع بدون اتجاه
وبأصوات الزعيق الصاعدة النازلة

عندما في الخارج ينطلق الزعيق ذاتة
من حنجرة جارتنا ذات الشعر المتناثر
التي تركض صارخةً في الشارع
وصوتها يحقن في داخلنا الرعب

عندما تنذهل دماغنا مِثل عينيّ دجاجة
حينما تختطِف من الِخمّ خلال نومها
وهي تتشنّج بلا حوْل.
تفتح منقارها المشلول

هكذا تعود بنات آوى من طفولتنا
وتحوم حول الكوخ القديم
بالسّمّ والحّمى,بالغضب الخانق
بصراخٍ من القحل والخراب.

שְׁלוֹשָׁה שִׁירֵי שָׁלוֹם

א.

הַנֵּץ מְחַפֵּשׂ
מָנוֹחַ לְכַף רַגְלוֹ:
עֲלֵה זַיִת מִתְיַבֵּשׁ בְּפִיו.

בַּחֲלוֹמָם
צוֹהֲלִים סוּסֵי הַקְּרָב:
חַיָּלִים רוֹקְדִים
אֶת רִקּוּד הַשָּׁלוֹם.

הֶחָתוּל מְגַרְגֵּר בִּשְׁנָתוֹ
שָׂמֵחַ:
כָּל הַנֶּשֶׁק נִזְרָק לַיָּם.

הַתִּינוֹק צוֹבֵט
אֶת הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן:
הַשָּׁחוֹר וְהָאָדֹם נִמְחֲקוּ.

ב.

כָּל הַשְּׁאֵלָה הִיא פְּשׁוּטָה:
הַאִם אַתָּה מוּכָן לִקְנוֹת מִמּוֹכֵר
שֶׁיְּרַמֶּה אוֹתְךָ, אִם רַק יוּכַל לָצֵאת מִזֶּה בְּשָׁלוֹם?
הַאִם אַתָּה מוּכָן לִקְנוֹת מִמּוֹכֵר שֶׁיּוֹדֵעַ
שֶׁתְּרַמֶּה אוֹתוֹ, אִם רַק תּוּכַל לָצֵאת מִזֶּה בְּשָׁלוֹם?
הַאִם כָּכָה אַתָּה מוּכָן לִחְיוֹת בְּשָׁלוֹם
עִם הַכֶּלֶב, עִם הַיֶּלֶד, עִם הָאַהֲבָה?

ג.

הַהוֹפְכִי בַּמֹּחַ חִצִּים
לְחוּטֵי נִתּוּחַ

הוּא יִמְחַק קִעֲקוּעַ
כּוֹאֵב מֵהַזְּרוֹעַ

הוּא יְטַפְטֵף
עַל מִתְחַרְחֲרֵי הָרוּחַ
שָׁלוֹם

וּמְחִלָּה
עַל לְשׁוֹנוֹת הָרֹעַ.

ثلاث قصائد للسلام

أ-
الصقر يبحث عن
راحةٍ لقدمه:
قصفة زيتون تجف في فمه.

في أحلامها
تصهل خيولُ الحرب
والجنود يرقصون
رقصةَ السلام.

القطّ ينخر في منامهِ
فَرِحاً:
تمَّ إلقاءُ السلاح للبحر.

الطفل يَنْتُفُ
قوس قزح في الغيوم:

الأسود والأحمر يختفيان.

ب-
المسألةِ في الواقع بسيطة:
هل أنتَ مستعدٌّ للشراء من بائعٍ
يخدعك,إن استطاع الإفلات بسلام؟
هل أنتَ مستعدٌّ للشراء من بائعٍ يعرفُ
أنك لو خدعته استطعتَ , الإفلات بسلام؟
هل بذلك أنت مستعدُ للعيش بسلام
مع الكلب ومع الطفل ومع الحبّ؟

ج-
الذي يقلبني بالدماغ أسهماً
لخيوط عمليّة جراحية

سيمحوا الوشم
والسلام
على مثيري الروح

والعفو
من التشهير

שְׁנֵי שִׁירֵי עֶרֶב שַׁבָּת

א

הוֹי, מְכוֹרָה! רֵיחַ עָכֹר,
רֵיחַ שֶׁל חוֹר רַע נוֹדֵף מִקּוֹלֵךְ
שֶׁמִּדֵּי עֶרֶב מְדַבֵּר אֵלַי
מְרֻבָּע, נוֹצֵץ, מְפֻרְכָּס
מֵהַמִּרְקַע מַחְדִּיר לִי
נְשִׁיקוֹת לְשׁוֹן הָרַע.

זֶה מֵאָז שֶׁאַתְּ זוֹלֶלֶת
וּמְקַלֶּלֶת, לֹא שׁוֹמֶרֶת עַל גִּזְרָה
בִּכְלָל. מְכוֹרָה שֶׁלִּי! כַּמָּה צָרָה
הָיִית וְכַמָּה עֲנֻגִּים הָיוּ מָתְנַיִךְ
וּמַה תַּמָּה הָיְתָה הַצַּמָּה.

ב

רֵיחַ מוּזָר נָדַף מֵהַדִּבּוּרִים.
רֵיחַ שֶׁל נֶמֶק מֵהַגַּרְבַּיִם.
רֵיחַ שֶׁל דֶּאוֹדוֹרַנְט בְּמַעֲלִית.
רֵיחַ שֶׁל מַקְרֵר מְקֻלְקָל
שֶׁעָבַר הַפְסָקַת חַשְׁמַל שֶׁל חֹדֶשׁ.
רֵיחַ שֶׁל נְמִישׁוּת מַחֲלִיאָה.
כְּמוֹ נְשִׁיפָה מִקֵּבָה עֲצוּבָה, עֲצוּרָה
עָלָה וּבָא מֵהַדִּבּוּרִים הָרֵיחַ שֶׁל לָשׁוֹן הָרָע.

قصيدتان لعشيّة السبت

أ-
أيتها المدمنة! رائحة نتنة,
رائحة جوفٍ كريهٍ تعبق في صوتكِ
الذي يكلمني كلّ مساء
موبوءاً ,مرتجفاً
من الشاشة يرسل لي
قبلاتٍ من التشهير.

منذ أن كنتَ تأكلين بشراسةٍ
ولا تحافظين على مقدّكِ, وتتلمّسين
المياس.أيتها المدمنة!كم كنتِ
ممشوقة القدّ والخصرٍ النحيف
كم كانت جدائلك بريئةً.

ب-

رائحةُ غِريبة تنفذ من أقوالكِ.
رائحةُ عفنٍ من جرابكِ.
رائحةُ مطهرٍ في الرافعة.
رائحة ثلاّجة معطّلة ,
خلال شهر من إنقطاع التيّار.
رائحة كريهة لا تُحتمل.

مثل شهيق من معدة حزينة,مغلقة
تصاعدت من الكلام رائحة التشهير

עִידָן הַפֶּלֶפוֹנִים

הָאֲוִיר מָלֵא זְבוּבוֹנֵי מִלִּים מִתְזָּזוֹת
קוֹשְׁרוֹת וּמוֹתְחוֹת אֶת זֶה וְאֶת זֹאת,
חִישֵׁי פְּחָדִים, אַהֲבוֹת, חוֹבוֹת
מַרְגִּיעוֹת, מַזְהִירוֹת,
אוֹסְרוֹת, מַסְבִּירוֹת,
מִתְגָּרְשׁוֹת וְחוֹזְרוֹת
שׁוֹבְרוֹת לִרְסִיסִים
וְשׁוּב פַּעַם קוֹשְׁרוֹת.

عصر الجوالات

الهواء مليء بذبذبات الكلام المبعثر
ترتبط ببعضها بعضاً
شعور بالخوف , ة, التزامات
مهدئة , رة,
مانعة, شارحة,
منفردة وعائدة
مكسرة لشظايا
ومرة اخرى رابطة.

עָלָה מִפְלַס הַכִּנֶּרֶת

עָלָה מִפְלַס הַכִּנֶּרֶת
וְהוּא מַמְשִׁיךְ וְעוֹלֶה וּמְמַלֵּא וּמְנַחֵם
אֶת הֶחָסֵר שֶׁהָיָה מִצְטַבֵּר שָׁם בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים
וְהָיָה מֵמִית אֶת הַדָּגָה וְאֶת כָּל חַי הָאָרֶץ
מוֹעֵךְ אֶת נְגִינַת הַכִּנּוֹר הַכָּחֹל
מְמָרֵר אֶת לֵחוֹתֵינוּ.

עָלָה מִפְלַס הַכִּנֶּרֶת!
רָצִיתִי לִצְעֹק, לְסַפֵּר שֶׁיִּשְׁמְעוּ כֻּלָּם
וְרָאִיתִי שֶׁאִי-אֶפְשָׁר בְּאִימֵיל לְחוּ״ל
וְלֹא בְּשׁוּם שָׂפָה אַחֶרֶת.

עָלָה מִפְלַס הַכִּנֶּרֶת שֶׁלָּנוּ.
יָרַד הֲמוֹן הַגֶּשֶׁם שֶׁלָּנוּ
גֶּשֶׁם שֶׁשְּׂפַת אִמּוֹ הִיא עִבְרִית.

מָתַי לָרִאשׁוֹנָה רְחַצְתֶּם בַּכִּנֶּרֶת?
אֲנִי בְּגִיל חָמֵשׁ, חֲשׂוּפַת גּוּף וָנֶפֶשׁ,
חֲלוּקֵי אֲבָנִים חֲלָקוֹת וְקָשׁוֹת

עֲדַיִן מַכְשִׁילוֹת אֶת כַּפּוֹת רַגְלַי
הַמְגַשְּׁשׁוֹת לִמְצֹא יַצִּיבוּת.

לְאוֹר יָרֵחַ צָהֹב כְּפֶרַח צַבָּר
שָׂחִינוּ לִרְוָחָה בְּמֵימֵי אַהֲבוֹתֵינוּ
אַחֲרֵי יוֹם עֲבוֹדָה מְגֻיָּס נוֹטֵף זֵעָה.

בַּשְּׁקִיפוּת שֶׁל הָרֵי הַגּוֹלָן -
צְעִיפֵי אַחְלָמָה סְגֻלִּים-וְרַדְרַדִּים -
הִבַּטְנוּ וְלֹא הֶאֱמַנּוּ.

וְאַחַר מֶרְכָּב דּוֹהֵר עַל הָהָר
חֵיקָהּ הַזּוֹהֵר הִתְרַחֵק, מְיֻתָּר.

שָׁנִים גָּסְסָה לְעֵינֵינוּ
כְּמוֹ יַלְדָּה מִתְבַּגֶּרֶת
מְמָאֶנֶת לִחְיוֹת בִּגְלָלֵנוּ,
הוֹרִים נֶעֱדָרִים.

וְהִנֵּה הַשָּׁנָה
פָּנֶיהָ הוֹלְכִים וּמְלֵאִים.
שְׁמוּרָה נוֹשָׁנָה
בָּבַת עַיִן שֶׁלָּנוּ
הַיּוֹם לַחָה מִשִּׂמְחָה.

ارتفع مستوى البحيرة

ارتفع مستوى بحيرة الجلبل
وهو يواصل الارتفاع ويمتلئ ويعِزّي
عن النقص المتراكم خلال سنوات
الذي كان يميت الاسماك وكائنات البلاد
ويسحق انغام الكلمات الزرقاء
فيمرمر نضارتنا.

إرتفع مستوى البحيرة!
أردت الصراخ ,كي يسمع الجميع
فتبيّن لي أنْ لا مجال بالبريد الالكتروني
ولا بأية لغة أخرى

ارتفع مستوى البحيرة.
سقطت أمطارنا بغزارة
أمطار باللغة العبرية.

متى كانت المرة الأولى حيث غطستم في البحيرة؟
أنا في الخامسه ,عارية الجسد والروح,
مزيد من الحصى الملّساء والقاسية
لا زالت تعرقل قدمي
اللتين تبحثان عن ثبات

على ضوء قمر يشبه زهر الصّبار
غطسنا بهدوء في مياه عشقنا
بعد يوم من العناء يقطر عرقاً

بشفافية جبال الجولان ـ
بشال, من العقيق الورديً
تتعّمنا الأنظار ولم نصدّق .

وبعدها من مركبةٍ تسير على الجبال
ابتعد الجوف المشّع الذي للبحيرة.

لسنواتٍ بقيت تتحضر آمام أعيننا
مثل فتاة في سنّ المراهقه
ترفض العيش لأجلنا,
والوالدان غائبان.

وها هي ذي السنه

يأخذ وجهها بالامتلاء.
محفوظة منذ القدم
في قرَّة أعيننا
وهي الآن نضرةٌ فرحة

حموتال بار يوسف
عندما أبقى لوحدي

כְּ כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֶרֶת לְבַד

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֶרֶת לְבַד אֲנִי מְצוּצָה וְרוֹצָה לָמוּת,
לְהִתְעַטֵּף בְּנוֹצוֹת הַפּוּךְ שֶׁל הַחֲשֵׁכָה
לִשְׁקֹעַ בָּהּ כְּמוֹ צוֹלֶלֶת רְצוּצָה
וְלַעֲצֹם אֶת עַצְמִי בְּשֵׁנָה.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֶרֶת לְבַד כּוֹחוֹתַי נוֹזְלִים
מִכָּל פִּתְחֵי גּוּפִי אֶל הָאֲדָמָה
אוֹזְלִים אוֹתִי חֲלוּלָה, מְבֹהָלָה,
נִשֵּׂאת בָּרוּחַ רְשָׁעָה כַּמּוֹץ.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֶרֶת לְבַד אֵין לִי אֲנִי
בִּכְלָל, יֵשׁ לִי רַק אֵין זֶה
וְאֵין הַהוּא וַאֲהָה
וְכָל אֶחָד אֶבֶן עָלַי.

حدود

هنا إلى جانب ينابيع نهرِ الاردن
الذي كان لي بمثابة أخ يحمل على الكتفَينْ
يسير في الاتجاه المحقّ ،
استيقظت من سياقة جنوبية
في مكان جاف وماكر
ولم أعرف أين خط الحدود
بين مروج السخاء المثمرة.

عندما أبقى لوحدي اكون ممتصة حتى الموت،
أريد غطاء من ريش فيروز الظلمة
أغوص فيها مثل غواصة منهمكة
وأغلق نفسي في النوم.

عندما أبقى لوحدي تسيل قُواي
من كلّ فتحات جسدي على الأرض
فتبقيني فارغة، مذعورة
محموله على رياحٍ شريرة كالقشّ.

عندما أبقى لوحدي أفقد ذاتي
كلها ، أبقى مع لا شيء
ولا شيء هناك ولا حتى الآه
وكل شيء كالحجارة فوقي.

מַתָּנָה

הָיִיתִי בַּת תֵּשַׁע כְּשֶׁהֶחְלַטְתִּי לַעֲשׂוֹת מַתָּנָה לְאִמִּי לְיוֹם הֻלַּדְתָּהּ,
לַעֲשׂוֹת לְבַדִּי וְלָכֵן בַּסֵּתֶר, מַשֶּׁהוּ שֶׁאֲנִי יְכוֹלָה,
מַשֶּׁהוּ שֶׁעָשִׂיתִי לְבַד, שֶׁיַּעֲשֶׂה לָהּ הַפְתָּעָה,
שֶׁיִּהְיֶה נֶחְמָד בְּעֵינֶיהָ, שֶׁיַּעֲשֶׂה לָהּ קְצָת שִׂמְחָה.

בַּסֵּתֶר תָּפַרְתִּי מִמְחָטָה, מַפִּית אֹכֶל, מַטְלִית, מַשֶּׁהוּ שֶׁדּוֹמֶה לְאַרְנָק.
בַּסֵּתֶר גָּזַרְתִּי אֶת שְׂמִיכַת הַבֻּבָּה לְפִסּוֹת בַּד צִבְעוֹנִי
וְתָפַרְתִּי אוֹתָם בְּתֶפֶר מַכְלֵב וְתֶפֶר מַסְרֵק שֶׁלָּמַדְנוּ.

אִמִּי קִבְּלָה מֵאָבִי סִכָּה מִכֶּסֶף שֶׁל "בְּצַלְאֵל",
עֲשׂוּיָה חוּטֵי פִילִיגְרָן, בְּצוּרַת שְׁנֵי הָרִים תְּאוֹמִים.
הִיא הִנִּיחָה אוֹתָם בֵּין שָׁדֶיהָ, עַל הַשִּׂמְלָה הַכְּחֻלָּה.

עַל הַמַּתָּנָה שֶׁלִּי הִיא אָמְרָה: יוֹתֵר טוֹב הָיָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר אֶחָד גָּדוֹל.
יוֹתֵר מֵחֲמִשִּׁים שָׁנָה נִשְׁאַרְתִּי הֲמוּמָה. לֹא הָיָה לִי מַה לַּעֲנוֹת.
"יוֹתֵר טוֹב הָיָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר אֶחָד גָּדוֹל", הֵבַנְתִּי יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

הִיא מֵתָה לִפְנֵי שָׁנִים לֹא רַבּוֹת בְּלִי שֶׁדִּבַּרְתִּי אִתָּהּ עַל זֶה.
אֲבָל הַיּוֹם נוֹדַע לִי פִּתְאֹם שֶׁבְּקָרוֹב אֶפְגֹּשׁ אוֹתָהּ וְאֹמַר:
אִמָּא, זֶה מַה שֶּׁעָשִׂיתִי. זֶה מַה שֶּׁיָּכֹלְתִּי.

מִמְחָטָה, מַפִּית, מַטְלִית וּמַשֶּׁהוּ שֶׁדּוֹמֶה לְאַרְנָק.

هدية

كنتُ في التاسعة عندما قررت منح أمي هدية لميلادها ،

أُقدّم من ذاتي وبالسّر ،ما أستطيع لوحدي ،
شيئا صنعته وحدي ، يكون لها مفاجئاً ،
تراه جميلاً ، يجعلها تفرح قليلاً .

صنعت في السّر منديلاّ ، منديل سفرة ، وشيئاً يشبه المحفظة.
قصصت منديل الدمية لقطع قماش ملوّنة
ودرزتها بدّباسة ومشط كما تعلمنا.

والدي قدّم لها دّبوسا ثمينا وفنّيا
مشغولاً بخيوط مميزة بشكل جبلين توامين
وضعته في صدرها ، على الفستان الأزرق.

وعندها قالت : من الأفضل أن تصنعي شيئاً واحداً كبيراً
بقيت مصعوقة لأكثر من خمسين عاما. لم تكن لدي إجابة.
من الافضل أن تصنعى شيئا واحداً كبيراً. فهمت ذلك لاحقاّ.

لقد ماتت قبل أعوام دون أن أكلمها عن ذلك .
واليوم أعرف فجأة انني سألتقيها عما قريب ، سأقول لها:
أماه هذا ما استطعت أن أعمله.

منديلاً ، منديل سُفرة ، وشيئاً كالمحفظة.

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וָחֵצִי

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וָחֵצִי אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם אֲפִלּוּ הָעֵץ
מִתְמַתֵּחַ, כְּמוֹ יֶלֶד מָעוֹן שֶׁהוֹרָיו אֵחֲרוּ,
מוּכָן לְהֵחָבֵק בְּכָל זְרוֹעַ זָרָה מְאַמֶּצֶת,
מוֹתֵחַ עֲנָפָיו בְּכָל כֹּחוֹ
נִמְשָׁךְ אֶל כָּל עֲנָנָה חוֹלֶפֶת:
מַהֲרִי, קְחִי אוֹתִי בִּכְנָפֵךְ הַחוֹרֶגֶת,
אַל תַּשְׁאִירִי אוֹתִי לְהַשְׁחִיר עִם הַשְּׁקִיעָה.

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וָחֵצִי אֲפִלּוּ הָעֵץ,
וּמָה עוֹד אֲנָשִׁים טְעוּנֵי אַהֲבָה.

*

אִם תַּעֲמֹד עַל הָהָר
וְתִשְׁאַל: לָמָּה?
אִם תּוֹשִׁיט אֶל הֶהָרִים אֶת יָדְךָ
זְמַן אָרֹךְ.
זְמַן אָרֹךְ תְּחַכֶּה לִתְשׁוּבָה
בְּלִי לָזוּז.
רַק הַדְּמָעוֹת נִגָּרוֹת.

אָז תָּבוֹא צִפּוֹר זְעִירָה
קְנֵה-קַשׁ לָהּ מָשׁוֹט בַּשָּׁמַיִם
וְתֵשֵׁב בְּכַפְּךָ.
קְנֵה-קַשׁ בְּכַפְּךָ הִיא תַּנִּיחַ
וְתָטִיל בָּהּ בֵּיצָה.

עֲמֹד שָׁם עַל הַר בַּמִּדְבָּר
עֲמֹד בַּחַמָּה וּבַקֹּר
זְמַן אָרֹךְ מְאֹד.

אַל תָּזוּז
עַד שֶׁיִּבָּקַע בְּכַפְּךָ
גּוֹזָל רַךְ, מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים.

إنْ تقف على الجبل

إن ْ تقف على الجبل
وتسأل: لماذا ؟
إن مددت يديك إلى الجبال
مدةً طويله
ستنتظر الاجابه لوقت طويل
دون حراك.
الدموع فقط هي ما يجري .

عندها تأتي عصفورة صغيره
لها ساق قش تحلّق في السماء
وتقعد على كفّك.
تضع ساق قش في كفّك.
وتبيض فيه بيضه.

قفْ هناك على الجبل في الصحراء
قفْ في الحّر والبرد
لأكبر فترة ممكن.

لا تتحّرك
حتى تفقس على كفّك
البيضة ويخرج الزغلول طالباً الرحمة.

חֵיק

הַטִּיּוּל הָיָה מָלֵא אוֹר וְשִׂיחֵי חַרְצִיּוֹת
וְהָאֲדָמָה בְּפַרְדֵּס הָאֶשְׁכּוֹלִיּוֹת הַחֲרִישִׁי
הָיְתָה מִתְקַלֶּפֶת וּמִתְפָּרֶכֶת וּנְמֵסָה
בְּקְעָרַת כַּפּוֹת הָרַגְלַיִם הַיְּחֵפוֹת
וְכָל הַיְּרָקִים מִתְרַפְּקִים עַל הָעֵינַיִם
וְהָאֲוִיר נָדִיב וְרוֹטֵט בַּשֶּׁמֶשׁ
זָב אַהֲבָה וְחָלָב.
עֲשׂוּיִים מִזָּהָב הָיוּ
הַנַּרְקִיסִים שֶׁקָּטַפְנוּ עַל שְׂפַת הַיַּרְדֵּן.

זֶה הָיָה כַּאֲשֶׁר סָבִים וְסַבְתּוֹת
הָיוּ רַק תְּמוּנוֹת בַּסְּפָרִים
וְהַדּוֹדִים הָיוּ פְּלִיטִים.
כְּמוֹ לְרֹב הַיְלָדִים בָּעוֹלָם
גַּם לָנוּ הָיוּ אִמָּא וְאַבָּא
בֵּין אַרְבַּע לְשֶׁבַע בָּעֶרֶב, בַּשָּׁעוֹת שֶׁל הַהוֹרִים
עַל הַדֶּשֶׁא, שָׁם הַגְּדוֹלִים רוֹאִים סְרָטִים וּמַחְלִיטִים
לִפְנֵי שֶׁהֵם אוֹמְרִים לַיְלָה טוֹב עַל סַף בֵּית הַיְלָדִים
וְגִיטָה הַמְטַפֶּלֶת בְּקוֹלָהּ הַמְחֻדָּד
שָׁרָה עַל הַיַּעַר הַקָּרוֹב הָלַכְתִּי לִי פְּרָחִים לִקְטֹף
וְעַל הַקּוּקִיָּה בַּיַּעַר הָרָחוֹק וּנְמוּגָה
בָּאֲפֵלָה מְרַחֶפֶת דְּמוּת אַלְמוֹנִית עִם רוֹבֶה
שֶׁקּוֹרְאִים לָהּ שׁוֹמֶרֶת לַיְלָה, וְהִיא בָּאָה אִם בּוֹכִים.
רַק הַטִּיּוּל הָיָה חֵיק מָלֵא אוֹר וּפְרָחִים.

حضن

كانت النزهة مليئة بالنوار وشجيرات الأقحوان
والأرض في بيارة الكريفوت الواجمة
كانت آخذة بالانثناء والتخضّب والتّفتّت
في تجويفة القدمين الحافيتين
وكل الاخضرار يترقّق في العينين
والهواء سخيٌّ يرتجف للشمس
ينقطُ حبًّا وحليباً.
كانت مصنوعة من الذهب
زهور النرجس التي قطفناها من ضفّة الاردن.

كان ذلك عندما كان الإجداد
والجّدات لا أكثر من صور في الكتب
والأعمام كانوا لاجئين.
ومثلما لأكثرية الأطفال في العالم
كان لنا أيضاً أمهات وآباء.
بين الرابعه والسابعة مساء ، ساعة يكون الأهل
في الحديقة ، حيث يشاهد الكبار أفلاماً ويتخذون
القرارات قبل ذهابهم للنوم عند باب الحضانة
وكان صوت "جيتا" الحاد
يرتفع إنشاداً عن الغابة البعيدة الآخذة
بالغياب حيال الظلمة حيث يبدو شبحها
ببندقية يسمونها حارسة الليل ،
كانت تعود للتوّ إذا سمعت بكاء أو جهيشا.
النزهة فقط هي الحضن المشبع بالنور والزهور.

כְּמוֹ שֶׁמְּוַתְּרִים

כְּמוֹ שֶׁמְּוַתְּרִים עַל סִיגָרִיּוֹת
וּמַתְחִילִים לְהָרִיחַ אֶת הָאֲוִיר וְאֶת הַמַּיִם,
כְּמוֹ שֶׁמַּפְסִיקִים לֶאֱכֹל מַמְתַּקִּים
וּמַתְחִילִים לִטְעֹם אֶת מְתִיקוּת הַגֶּזֶר וְהָעַגְבָנִיָּה

נִזְכֵּר, נֵדַע לְהַבְדִּיל.

הִנֵּה סִפּוּרֵי אִמִּי לִפְנֵי הַשֵּׁנָה:
כְּשֶׁהִגִּיעוּ שְׁמוּעוֹת עַל פּוֹגְרוֹם
בִּשְּׁלָה אֵם סָבָתִי בְּסִיר גָּדוֹל
מָרָק כְּרוּב שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ שְׁצִ'י.
הַגָּדֵר הָיְתָה צְבוּעָה בְּלָבָן.
בֶּחָצֵר עָמַד עֵץ דֻּבְדְּבָן.
הַקּוֹזָקִים יָשְׁבוּ לַשֻּׁלְחָן
וְאָכְלוּ. לוּלִי לוּלִי
תִּישְׁנִי. אַחַר-כָּךְ
הוֹצִיא אֶחָד מֵהֶם אֶקְדָּח
וְיָרָה בְּכָל הַגְּבָרִים.
חֲבָל לְבַזְבֵּז כַּדּוּרִים
עַל הַנָּשִׁים, אָמַר.

אָבִי לֹא אָהַב לְסַפֵּר סִפּוּרִים
עַל חַיָּיו, עַל יַלְדּוּתוֹ, עַל פְּחָדָיו.
הוּא עָטַף אֶת מַחְבְּרוֹתַי בִּנְיָר חוּם, נֶאֱנַח בִּשְׁנָתוֹ,
שָׁר לִי שִׁירִים שֶׁל בַּדְחָן חֲתֻנּוֹת כְּשֶׁבָּכִיתִי,
לִטֵּף אֶת כַּפּוֹת יָדַי וְאֶת שַׂעֲרוֹתַי,
וְאָכַל דָּג מָלוּחַ וּבָצָל.

مثلما نتنازل

مثلما نتنازل عن السجّائر
ونبدأ شمَّ الهواء النقيّ والماء ،
مثلما نعدل عن أكل الحلويات
ونبدأ بالتمتع بطعم الجزر والطماطم
نستذكر ، ونعرف التمييز.

إليكم حكايا أمي ما قبل النوم:
عندما أشبعت السمعة عن المذبحة
كانت أم جدتي تطهو بوعاءٍ كبير
شوربا الملفوف المسمّى "تشي" .
كان الجدار مصبوغاً بالأبيض .
وفي الساحة كانت شجرة كرز.
جلس القوزاق حول المائدة
وأكلوا. لولي يا لولي
نامي. بعد ذلك أخرج أحدهم البندقية
وأطلق النار على الرجال.
من الخسارة إنفاق الرصاص
على النساء ، قال الرجل.
والدي لم يرغب برواية الحكايا
عن حياته ، وعن طفولته وعن مخاوفه.
لقد غلّف دفاتري بورق بني ، تنهّد في نومه ،
أنشد لي الاناشيد حين بكيت
داعب قدمي وشعري
وأكل السمك المملّح والبصل.

הַמָּקוֹם הַכּוֹאֵב
(פואמה)

תְּנַסֶּה לַחֲשֹׁב עַל פָּרָה שֶׁיּוֹצֵאת מֵהָרֶפֶת לַמִּרְעֶה
אֶל הָאוֹר הַמְדַגְדֵּג בָּעֹרֶף וְהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁנִּלְעֶסֶת וְנִנְזֶלֶת
יַחַד עִם חוּטֵי הָרִיר שֶׁל הַזְּמַן לִהְיוֹתָם נִטְעָנִים בַּעֲטִינִים
שְׁרוּיִים בְּנִים וְלֹא נִים שֶׁמִּמֶּנּוּ מִתְעַבָּה תְּשׁוּקָה מְעִיקָה
וְהוֹלֶכֶת לְהַעֲנִיק, לְהִמָּצֵץ בְּפִי כָּל חָפֵץ –

תַּחֲשֹׁב עַל הַהֶלֶם שֶׁהַפָּרָה מְקַבֶּלֶת
מֵהַגָּדֵר הַמְחֻשְׁמֶלֶת.

אוֹ תַּחְשֹׁב עַל עַצְמְךָ שֶׁאַתָּה מִתְעוֹרֵר מֵחֲלוֹם
וְהוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ בַּחֹשֶׁךְ וְחוֹזֵר לְמִטָּה לֹא שֶׁלְּךָ
כִּי הַדֶּרֶךְ אֵלֶיהָ בַּחֹשֶׁךְ יוֹתֵר קְצָרָה
וְאַתָּה מוֹצֵא בָּהּ מִישֶׁהִי אַחֶרֶת
שֶׁמִּזְּמַן רָצִיתָ בָּהּ לִשְׁכַּב
וְהִיא מִתְעוֹרֶרֶת קְצָת וְתוֹפֶסֶת לְךָ אֶת הָרֹאשׁ
בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם וּמַטִּיחָה בְּכֹחַ בַּקִּיר.

מַה יֵּשׁ פֹּה לְהַסְבִּיר. אוֹ שֶׁאַתָּה מַכִּיר אֶת הַמָּקוֹם הַכּוֹאֵב
אוֹ שֶׁאַתָּה לֹא מַכִּיר.

זֶה אֵרַע בְּאָבִיב, וּבַכְּפָר, כְּשֶׁהָיִיתִי בַּת שֶׁבַע בְּעֵרֶךְ.
הָיָה עֶרֶב פֶּסַח וְהָיְתָה מְדִינָה בְּקָרוֹב וְהָיִיתִי אֲנִי
מַנִּיחָה אַרְבַּע צַלָּחוֹת וּבְדִיּוּק עוֹטֶרֶת
כַּךְ שֶׁכָּל הַטּוֹב וְהַיָּפֶה שֶׁבְּאֶפְשָׁר מוּכָן עַל הַשֻּׁלְחָן.
יָכֹלְתִּי לְהַרְגִּישׁ עַל עָרְפִּי אֶת הַסְּרָטִים
נִפְלָטִים מֵרָאשֵׁי כְּמוֹ בּוּעוֹת סַבּוֹן וְרֻדּוֹת.
הַזְּגוּגִיּוֹת עוֹד יִבְבּוּ אֶת הַסִּיסְמָה הַמְנֻקֶּדֶת שֶׁל הָעִתּוֹן הַמָּעוּךְ,
יוֹנְקוֹת נִקָּיוֹן מִתּוֹךְ דָּמָן הַנֶּאֱמָן שֶׁל נָשִׁים
שֶׁמִּדֵּי שָׁנָה בְּעוֹנָה זוֹ דַּעְתָּן נִטְרֶפֶת עֲלֵיהֶן מִתַּאֲוָה לִמְלֶאכֶת הַזִּכּוּךְ.
תָּאַבְתִּי אֶת הַמִּסְתּוֹרִין שֶׁל הַמִּלִּים הַמְּסֻבָּכוֹת לְהַפְלִיא

שֶׁהָיוּ דּוֹהֲרוֹת יוֹם-יוֹם עַל הָעִתּוֹן כְּמוֹ שְׁלִישִׁיַּת סוּסִים שְׁחוֹרִים זְעִירִים,
רְתוּמִים לְמֶרְכָּבָה דּוֹהֶרֶת אֶל אֶרֶץ הַנָּכוֹן –
דְּיוֹ, שִׁוְיוֹן, סוֹצְיָאלִיזְם! דְּיוֹ, אַחֲוַת עַמִּים שֶׁלִּי!

כִּי זֶה הַדָּבָר שֶׁאָחִי הַגָּדוֹל הִבְטִיחַ בְּסוֹד:
וְתִהְיֶה לָנוּ מְדִינָה מִשֶּׁלָּנוּ וְנַעֲשֶׂה מִכָּל הָאָרֶץ קִבּוּץ.
(אֶת כָּל הַסּוֹדוֹת שֶׁסִּפֵּר לִי גָּנַזְתִּי עָמוֹק
בַּסְּרָטִים הַוְּרֻדִּים, בַּפְּטָמוֹת הַשְּׁטוּחוֹת).
וּלְשֵׁם הוֹכָחָה צִיֵּר לִי בִּקְעַת הַמִּקְלַע
עַל עֲפַר הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּהּ הַפָּרוֹת יוֹצְאוֹת לַמִּרְעֶה
יַם תִּיכוֹן, יַם הַחוּלֶה, יַם כִּנֶּרֶת, יַם הַמֶּלַח,
מֻשְׁחָלִים עַל שְׂרוֹךְ הַיַּרְדֵּן. עַל צַוָּארִי
עָנַד לִי אָחִי הַגָּדוֹל אֶת הָאָרֶץ שֶׁלָּנוּ שֶׁלָּנוּ כָּל-כָּךְ
וְיָרֵחַ הוֹסִיף מִלְּמַעְלָה, שֶׁכָּל יוֹם בְּשֶׁבַע
נוּכַל לְהַגִּיד לוֹ שָׁלוֹם גַּם אִם נִהְיֶה רְחוֹקִים.
אֶת הָעֲגָלָה הַגְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם עָצַר
וְנָתַן בְּיָדַי מוֹשְׁכוֹת לְמֵאָה כִּוּוּנֵי הָרוּחוֹת.

וְאָבִי עַל הַכִּסֵּא-נֹחַ בְּפִנַּת הַחֶדֶר
לֹא רוֹצֶה לְדַבֵּר אוֹ לַעֲנוֹת אוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת הַסֵּדֶר.
מִתַּחַת לַחֻלְצָה הַלֹּא-מְכֻפְתֶּרֶת כַּף יָדוֹ
סוֹתֶמֶת בְּכֹחַ אֶת הַפֶּה לַמָּקוֹם הַכּוֹאֵב
מַכְנִיסָה אוֹתוֹ בַּחֲזָרָה לַבֶּטֶן.

תַּגִּידִי לְאַבָּא שֶׁיָּבוֹא לַשֻּׁלְחָן
תַּגִּידִי לְאַבָּא שֶׁיָּבוֹא לַשֻּׁלְחָן
תְּדַבְּרִי אִתּוֹ תְּבַדְּחִי אוֹתוֹ
כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כְּשֶׁאַתְּ עֲצוּבָה:
כַּלֶּה'נִיוּ כַּלֶּה'נִיוּ
מָה אַתְּ בּוֹכָה וּמְמָרֶרֶת?
עוֹד מְעַט יָבוֹא הֶחָתָן
יָבִיא לָךְ קְצָת חַזֶּרֶת.

אֵיךְ
מַצְחִיקִים
אַבָּא
עָצוּב?
שִׁירֵי חֲתוּנָה בַּיִּידִישׁ שֶׁלּוֹ
לֹא מַכִּירָה.
מַה אֶצְלוֹ בַּמָּקוֹם הַכּוֹאֵב?
לָשׁוֹן אֲסוּרָה.

לֹא מַסְכִּימָה לְהַצְחִיק.
יוֹצֵאת מִן הַבַּיִת יַלְדָּה עַקְשָׁנִית

וְהוֹלֶכֶת כְּמוֹ פָּרָה מְלֵאָה שֶׁמֶשׁ שְׁחוֹרָה
לְיַד תַּחֲנַת הָאוֹטוֹבּוּס שׁוֹשָׁנָה שֶׁל הַשְּׁכֵנִים
אוֹכֶלֶת פְּרוּסָה עִם חֶמְאָה מְלוּחָה
מֵאֲמֶרִיקָה שֶׁמַּבְרִיקָה לָהּ עַל הַשְּׂפָתַיִם
עִם הָעֲגִילִים מִזָּהָב.
שְׁשְׁשְׁ... שׁוֹשָׁנָה פְּלִיטָה מֵאֵירוֹפָּה.
שָׁם לַיְּלָדוֹת עֲגִילִים שֶׁל גְּדוֹלִים וּמַלְבּוּשִׁים
שֶׁל נָשִׁים. לְשׁוֹשָׁנָה שִׂמְלָה מִמֶּשִׁי. תְּמַשְׁשִׁי,
קְחִי וְתְמַשְׁשִׁי. מֶשִׁי מֵאֲמֶרִיקָה. מַה אִתֵּךְ! אַל תִּמְשְׁכִי!
מַשֶּׁהוּ בַּקּוֹל שֶׁלָּהּ הַמִּתְחַנֵּן כְּמוֹ בַּחֶמְאָה שֶׁלָּהּ שֶׁמַּבְרִיקָה
מַשֶּׁהוּ בַּיְּדִידוּת שֶׁל הָעֵינַיִם הַלֹּא-נְקִיּוֹת מִמְּזִמָּה, מִמִּמְכָּר
זָהִיר, מַשֶּׁהוּ בְּתַחֲנַת הָאוֹטוֹבּוּס הַשּׁוֹמֵמָה מֵאָחִי וְכֻלָּהּ מִרְמָה
מָשַׁךְ לָהּ אֶת הַשִּׂמְלָה בְּכֹחַ מְיֻתָּר, אַף עַל פִּי שֶׁהִיא פְּלִיטָה.
נִשְׁמַע קוֹל שֶׁל קְרִיעָה.

בַּבַּיִת הָיוּ אֲנָשִׁים לְבוּשִׁים בְּמַדִּים שֶׁהָיוּ וְהָלְכוּ.
גַּם שֶׁמֶשׁ כְּבָר לֹא הָיְתָה.
הָעֵינַיִם שֶׁל אִמָּא יוֹתֵר מִדַּי אֲדֻמּוֹת.
אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּיט בָּהֶן אוֹ לִשְׁאֹל מַה קָּרָה.

אָבִי עַל הַסַּפָּה הַיְּרֻקָּה עִם הָרַגְלַיִם
מְקֻפָּלוֹת עַל הַבֶּטֶן וְעִם הַפָּנִים אֶל הַקִּיר.

אִמָּא לֹא מְבַקֶּשֶׁת שֶׁאַצְחִיק אוֹתוֹ.
הַשֻּׁלְחָן עוֹד עָרוּךְ לְאַרְבָּעָה.
אַבָּא בֹּא לַשֻּׁלְחָן
בֹּא לַשֻּׁלְחָן
לַשֻּׁלְחָן
תִּצְחַק אַבָּא תִּצְחַק
תַּעֲשֶׂה סֵדֶר פֶּסַח לַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלְּךָ.

הַגַּב שֶׁל אַבָּא נוֹרָא לְמַגָּע וְגַם
הַלֶּחִי שֶׁלּוֹ דְּבִיקָה.
אוּלַי הוּא צָרִיךְ נְשִׁיקָה, אֲנִי חוֹשֶׁבֶת,
אֲנִי לֹא טוֹבָה בַּזֶּה אֲבָל אֲנִי מְנַסָּה.
וְאָז הָרַגְלַיִם שֶׁלּוֹ עִם הַנַּעֲלַיִם
בּוֹעֲטוֹת בִּי בַּבֶּטֶן. לֹא בְּכַוָּנָה?
מִתּוֹךְ שֵׁנָה? עַכְשָׁו הוּא קָם.
אִם יִפְקַח אֶת עֵינָיו יִזַּל מֵהֶן דָּם.

אֲנִי לֹא טוֹבָה בְּלְהַצְחִיק אוֹ לָשִׁיר.
הַכְּאֵב עִם הַזְּמַן צָרִיךְ לְהַחֲוִיר.
מוּטָב שֶׁתַּחְשֹׁב עַל פָּרָה אוֹ עַל קִיר.

المكان المؤلم

حاولِ التفكير في بقرة تخرج من الحظيرة للمرعى
إلى النور المدغدغ في قفا الرأس والشمس التي تُجتر سائلة
مع خيوطِ اللعاب التي للوقت حينما تكون محملة بالضروع
مغموسةً بالنعاس والتي تُثير الشهوة المتثاقلة
لكل محتاج يرغب بالرضاعة.

فكّر في الصدمة التي تتحملها البقرة
من الجدار الكهربائي.

أو فكّر في نفسكَ عندما تستيقظ من حُلم
وتسير طويلاً في الظلمة وتعود إلى سريرٍ ليس لكَ
لأن الطريق إلى السرير في الظلمة ليست قصيرةً
فتجد فيه امرأةً أخرى
في السرير الذي أردتَ دائماً أنِ تنام
وهي تستيقظ وتمسك برأسكَ
بكلتا يديها وتضرب رأسك في الحائط.

ليس هنا ما يحتاج إلى تفسير . أو أنك تعرف المكان المؤلم
أو انك لا تعرفه.

هذا ما حدث في الربيع ، في القرية ، عندما كنتُ في السابعة .
كان ذلك مساء الفصح وكانت دولة عشية قيامها وكنتُ أنا
أجّهز أربعة أطباق وازين الطاولة

لكي تشمل أجمل وأروع الأشياء الممكنة
كنت قادرة على أن أشعر بالشريط على قفا رأسي
وهو ينفصل عن رأسي مثل فقاقيع الصابون الوردية.
ألواح الزجاج كأنها تنطق بكلمات السّر فوق الجريدة الممزقة ،
تمتص النظافة من دماء النساء المخلصات
واللواتي في هذا الموسم سنويا يرغبن بالتطهير حتى الجنون.
اشتهيت صوفيّة الكلمات المعقدة

عندما كانت تعدو يوميا على الصحف مثل ثلاث خيول سوداء،
ملجومة بمركبة راكضة إلى بلاد الحقيقة –

العدل ، المساواة ، الاشتراكية ! أخوّة الشعوب !

لأن هذا هو الشيء الذى وعده أخي البكر سراً :
ستكون لنا دولة ونجعل البلاد كلها " كيبوتس".
(لقد احتفظت بجميع الأسرار عميقاً
في الأشرطة الوردية ، والأثداء الصغيره).
ولإثبات ذلك رسم لي بخشبة البندقية ،
على تراب الطريق حيث تخرج الأبقار للمرعى،
البحر المتوسط ، بحيرة الحولة ، بحيرة الجليل والبحر الميت،
مغروزةً على خيط النهر. على عنقي
علّق أخي البلاد التي لنا
وأضاف القمر في الأعلى ، لكي نستطيع
أن نحيّيه في السابعة من كل يوم إذا أبعدنا.

وقد أوقف العربة التي في السماء
وامسكني عِنانها إزاء كل الاتجاهات.

وأبي على الكرسيّ المهتزّ في ركن الغرفة
لا يريد التكلم أو الإجابة أو حتى أن يقيم نظام العيد.
تحت القميص المفتوح يدُهُ
تُغلق فمه بقوّة في المكان المؤلم
وتعيده إلى منطقة البطن.

قولي لوالدك أن يأتي إلى الطاولة
قولي لوالدك أن يأتي إلى الطاولة
كلّميه ومازحيه
مثلما يعاملكِ عندما تحزنين:

عروس يا عروس

لماذا تبكين بمرارة؟
قريباً يجيء العريس
ويجلب معه الفجل البري.

كيف
يمازحون
أباً
حزيناً؟
لا أعرف أغنيات العُرس
باللغة اليهوديه

ماذا لديه في المكان المؤلم؟
لسان مقيّد.

لا أرغب بالممازحه.
تخرج من البيت بنتٌ عنيده.

وتعدو مثل بقرةٍ مليئة بالشمس السوداء
قرب محطة الباصات سوسنة الجيران
تأكل كِسرةً مع زُبدةٍ مالحه
من أمريكا تلمِع على شفّتيها
بالإضافة للحلَقِ الذهبي.
إس إس... سوسنة لاجئه من أوروبا.
هناك تلبس البنات ألبسة النساء وحلَق
الكبيرات سنة فستان حرير . سيه ،
خذي وتحمّلي لباسه حرير من أمريكا . ، لا تسحبيه!
شيءٌ ما في صوتها يتوسّل مثل الزُبدة اللامعة
شيءٌ ما في وداد عينيها العميقتين يخبّيء ، يثير للإدمان
بحذر، شيءٌ ما في محطة الباصات الفارغة من أخي،يوحي بالخداع
سحب فستانها بقوة فائضه ، بالرغم من كونها لاجئة.
سمِع صوت تمزق.

في البيت كان بعض الرجال بملابس الجنديه كانوا وذهبوا .
والشمس أيضاً لم تكن بعد.

عيون أمي كانت حمراء تماماً
لا يمكن التحديق بهما أو السؤال عمّا جرى.

أبي على الكنبة الخضراء ورجلاه
مطويّتان إلى البطن ووجهه في الحائط.

أمي لا تريدني ان أمازحه.
ما زالت الطاولة مجهزة لأربعة.
أبي تعالَ إلى الطاوله
تعال إلى الطاوله
إلى الطاوله
إضحكْ يا أبتِ اْضحكِ
طَبّقْ نظام الفصح لأجل عائلتك.

ظهر والدي لا يصلح للّمس وحتى
خدّاه لزجتان.
ربما يحتاج لقبلة ، على ما أظنّ ،
لستُ خبيرة بذلك ، سأحاول.
وعندها رجلاه ونعلاه
تركلان ببطني ، ليس عمداً ؟
من خلال النوم ؟ إنه يقوم الآن
لو فتح عينيه لسالَ الدم.

لست خبيرةً بالممازحة والغناء .
الألم سيمتقع مع الزمن
الأفضل أن تفكر في بقرة أو في الحائط.

في الساعه الرابعة والنصف

في الساعه الرابعة والنصف بعد الظهر حتى الشجرة
تتمطّط ، مثل طفل حضانةٍ تأخّر والداه ،
جاهزٌ ليضمّوه بكل ذراعٍ غريب يحتضنه ،يشدّ أغصانه بكل قواه
تشدّه الغيوم العابره:
أسرعي ، خذيني بكلتا جناحيك الربيبين ،
لا تتركيني أسودّ مع الغياب.

في الساعه الرابعة والنصف حتى الشجره.